

هه ٿوه شانده وهى شوبهه ي گومر ايان

سه بارهت

به يادى مه ولودى پيغه مبه ر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نووسينى

عبدالرحمن حسين پور

پيداچونه وه وييشه كى بونوسينى

م. عبدالڪريم محمد قادر

پيش نوٽرو ووتارخوينى مزگه وتى ئيمان له سليمانى

پیشہ کی

إِنِ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ ... وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ... وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

﴿ يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَتَقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تُمُونُ إِلَّا بِاللَّهِ وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴾ (۱۰۲)

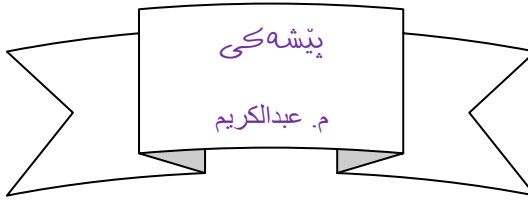
﴿ يَتَّيِبُهَا النَّاسُ أَتَقُوا رَبَّكُمْ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا

كَثِيرًا وَنِسَاءً وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ (۱)

﴿ يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَتَقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴾ (۷۰) يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ

لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ (۷۱)

أَمَّا بَعْدُ: فَإِنَّ أَسَدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرَ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ .

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم
بر او خوشکی موسولمانم له هه ر شوینیک بن :

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته - پینویسته له سه ر موسولمانان خو شه
ویستی و شوین که وتیان بویغه مبه ری خوا (ﷺ) به گویره ی زانیاری
شه رعى بیت و گویرایه لى شه رع بکه ن له جیبه جیکردنى مافه شه رعیه
کان که واجبه له سه رمان بۆ ئه وه ی به چاوروشنى خواپه رستى بکه ين ،
جایویسته بزاین پیغه مبه ر (ﷺ) مافی زۆره به سه ر ئومه ته که یه وه ،
له و مافانه :

۱- خو شه ویستیمان بویغه مبه ر (ﷺ) زۆرتربیت له خو شه ویستیمان
بۆ دایک و باوک و خزم و هه موو خه لکی به لکوله خو مان زیاتر
خو شمان بویت ئه و کاته ئیمانمان ته واوه : عن أنس بن مالك قال : قال

رسول الله ﷺ ﴿ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ
وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴾^۱

۲- گوپرایه لی کردنی هه موو فه رمانه کانی که فه رمانی پیکردوین له
به رئه وه ی خوا فه رمانی پیکردوین به گوپرایه لیکردنی : قال تعالی
﴿ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَتَوَلَّوْا
تَسْمَعُونَ ﴾^(۲۰) الأنفال: ۲۰ وقال تعالی : ﴿ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ﴾^ط
النور: ۵۴ .

۳- وه لآمی بده ینه وه کاتیک که بانگمان ئه کات بو بو به خته وه ری
دونیا و قیامت : قال تعالی ﴿ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴾^(۲۴) الأنفال: ۲۴

۴- زورسه لاوات دان له سه ر پیغه مبه رمان ﷺ عن عبدالله ابن
عمرو ابن العاص قال رسول الله ﷺ ﴿ من صلّي عليّ صلّاة صلّي الله

عليه بها عشرا^۲ ﴿ وقال : (ﷺ) ﴾ ألبخيل من ذكرت عنده فلم يصل علي^۳ ﴿

۵- شوین که وتی سوننه ته کانی و زیندوو کردنه وه ی له هه موو بواریکدا قال تعالی : ﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴾ ﴿ ۳۱ ﴾ الأحزاب: ۲۱ پیویسته له سه ر هه موو موسولمانان شوین پیغه مبه ر (ﷺ) بکه ون له بیرو باوه ری پاکیدا - خواجه رستیدا - خووره وشتی به رزیدا - نوژییدا - زه کاتییدا - حه جیدا - رۆژویدا - تیکۆشانیدا - نازیه تیدا - به خشینیدا - له هه موو شتیکی که په یوه ندی به ئیمه ی موسولمانه وه هه یه .

۶- رازی بوون به حوکمی و چاره سه رکردنی کیشه کافمان به گیرانه وه ی بو سه ر سوننه ته کان قال تعالی ﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا

۲ / م / ۳۸۴ .

۳ صحیح الجامع (۲۸۷۸) .

فَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا سَلِيمًا ﴿٦٥﴾ النساء: ٦٥ وقال تعالى ﴿فَإِنْ نَزَعْتُمْ

فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ النساء: ٥٩

٧- نه ده بی شه رعیمان بیټ له گه ل پیغه مبه ر (ﷺ) دا و له گه ل سوننه ته کانیدا نه ك خوا نه خواسته گالته کردن به سوننه ته کانی که به

داخه وه نه بیسرتیت له هه ندی موسولمانه وه قال تعالی ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ

ءَامَنُوا لَا نُفَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَانْقُوا لِلَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾

الحجرات: ١ وقال ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ

التَّيِّبِ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ ۗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالِكُمْ

وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ الحجرات: ٢ به م شیوه یه صه حابه ره زای

خوایان لی بیټ به نه ده ب بوون له گه ل پیغه مبه ری خوا (ﷺ) دا که

نه مرؤ موسولمانان پیویستمان پییه تی بوی بگه ریینه وه تا به خته وه ر بین

له دنیا و قیامه تدا .

به لام ئاهه نگ گپران به بونه ی له دایک بوونی پیغه مبه ر (ﷺ) هیچ

بهلگه یه کی سه حیچی له سه ر نیه . بوچی پیغه مبه ر (ﷺ) فه رمانی پی

نه کردوه ؟ بوچی خۆی نه کردوه ؟ ئایا نه یزانی ؟ (په نا به خواشتی وا بوتریت) شاردیه وه ؟ (په نا به خواشتی وا بوتریت).

له کۆتاییدا / داوا کارم له خوای گه وره پاداشتی خیری هه موو موسولمانیک بداته وه که به شیوه یه کی شه رعی بانگه واز ئه که ن بۆشوین که وتنی سوننه تی پیغه مبه ر (ﷺ) وه پارێزگاری لی ئه که ن .

له و به ریزانه ی که هه ستاون به دیفاع کردن له سوننه ته کانی پیغه مبه ر (ﷺ) برای به ریزم ماموستا عبدالرحمن حسین پوره خوای گه وره پاداشتی خیری بداته وه له سه ر ئه م نووسینه ی وه بیکاته هوکاری چاورۆشنی موسولمانان بهرامبه ر به سوننه ته کانی پیغه مبه ر (ﷺ) .

سبحانک اللهم وبحمدک أشهد أن لا إله إلا أنت أستغفرک وأتوب إليك

براتان

عبدالکریم محمد قادر

٢٥ ربيع الاول ١٤٣٢

پیشه کی وه رگیر:

لهم رپوژانه دا نامیلکه به کی ده لاپه رهیی له ژیر ناوی (رپونکردنه وه په کی زانستیانه له سه رئا هه نگی مه ولودی حه زره تی موحه مه دی گه وره وپیشه و امان (ﷺ)) له لایه ن که سانیکه وه که خویان به ناوی ((شوینکه و توانی نه هلی سوننه ت وجه ماعه ت)) ناساندوه بلاو کرایه وه که به ناوی به رگریکردن له مه ولودی پیغهمبه ر (ﷺ) و به مه به سقی چه واشه کردنی خه لکی ، کومه لیک شوبهه یان به ناو به لگه تیایدا باس کردوه ، هه ربویه به پیوستمان زانی به ئیزی خوی گه وره وه لامیک به و شوبهانه بده ینه وه تا هه م خه لکی پیان هه لنه خله تین و هه میش حه قیقه تی ئاهه نگی مه ولود بو موسولمانان رۆن بیته وه .

نوسه رانی ئه و بابه ته ئه هلی سوننه ت و جه ماعه ت به وه تاوانبار ده که ن که زانایانی پیشین و هه موو موسولمانان به گومراو سه رلیشپواو ده زانن به لام جیی سه رنجه که خویان له لاپه ره ی کورتاییدا به جیی السلام علیکم ورحمه الله له جومله ی السلام علی من اتبع الهدی که لکیان وه ر گرتوه که ئه م رسته یه بو بابه ت نوسین له سه ر کافران و نامه نوسین بو ئه وان ده نوسریت ، که واته ئه وانن که له به خاتری به بیدعه ت زانیی ئاهه نگی مه ولوود ، ئه هلی سوننه وجه ماعه به موسولمان نازانن ولایان وایه که سزاواری

سلاو لیگردن نین له کاتی کدا که سلاو له کافر ناکریت و هه ندیک جاریش له بیدعه چیه کان که بیدعه ته که یان له باوه ردا بیت به مه به ستی ته میگردن و گیراندنه وه یان بو سه ر ریگای راست .

نوسه ر ان له لاپه ره ی یه که مدا هه ولی زوریان داوه که باوه رو ریبازی نه هلی سوننه توجه ماعه ت کورت بکه نه وه له قسه و فه توای زانایه کی سه رده مدا و بو نه م مه به سته یش هه جهه یه یه کی زوریان کردوه ته سه ر زانای پایه به رز شیخ عبدالعزیز بن عبد الله بن باز و وایان پیشان داوه که به بیدعه ت دانانی ئاهه نگی مه ولودی پیغه مبه ر (وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ) قسه و فه توای شیخ بن بازه و به س پاشان خویمان به کومه له زانایه کی گه وره له قه له م داوه که وه کو خویمان ده لئین به دیتی فه توا دوور له زانستی و بی سه رو به ره که ی بن باز هه ستمان به مه ترسیه کی گه وره بو سه ر جیهانی ئیسلام به گشتی و کوردوستانی خویمان به تایبه تی کرد بویه ناچار بوین به ره دانه وه یه کی زانستیانه ی فه تواکه ی ، به لام له راستیدا فه توای دارالافتای شاری { دوبه ی } یان له نه نته رنه ت دابه زاندوه و به ده سکاریه کی زور که مه وه وه ریان گیراوه ته سه ر زمانی کوردی و به ناوی خویمان وه بلاویان کردوه ته وه .

پاشان به به کار هینانی وشه ی زور ناشیرین و سوکایه تی زور، نه هلی سوننه و جه ماعه یان به که سانیککی هه رزه و نه فام و نه زان و

بیّ ئه زمون و ناحه زو نه یار ناو بردوه که هه و لیان بو شیواندنی
روی راسته قینه ی ئیسلام و به کافرو موشریک و گومرا دانانی
موسولمانانه .

باشه بو ئه وان مافی ئه وه یان هه یه فه توای دارالافتای شاری دوبه ی
بهینن و له ناو کوردوستان و گه لی کورد دا بلاو ی بکه نه وه به لام
ئه گه ر خه لکانیک فه توای یه کیک له گه وره زانایانی دونیای
ئیسلام بلاو بکه نه وه به م ناوه ناشیرینانه ناویان لیّ بنریت ؟

ئه وه ی که هه موو بیدعه چیه کان پیکه وه گریّ ده دات ئه وه یه
که بو چه واشه کردنی خه لکی فه رمووده کانی پیغه مبه ر (ﷺ) و
وته کانی هاوه لآن وه هه روه ها قسه ی زانایانیش ده قرتینن و نیوه و
نیوه چلّ ده یان نوسن که ئه مه ده بیته هوی سه ر لیّشیواندنی
موسولمانان ، نوسه رانی ئه م نامیلکه یش هه ر به و شیوازه هه رچی
فه رمووده ی پیغه مبه ر (ﷺ) یان وته ی هاوه لآن و زانایانان
هینابیت هه مویان به که مو کورتی هیناوه وئه وه ی که به قازانجی
خویان بیت نوسیویانه و پاشماوه که یان قرتاندوه ، دهمهویت به
پشتیوانی خوی گه وره نه ک وه کو ئه وان به جنیو دان و سوکایه تی
کردن به لکو هه ولّ ئه ده م به شوینن که وتنی پیشه وایانی پیشبمان
به پیشاندانی به لگه شه رعیه کان و راست کردنه وه ی هه له کانی
ئه وان ، راستیه کان بجه مه پیش چاوی خوینه ران و وه لامیکه ته

واو به م نامیلکه بده مه وه ، هه روه ها هه ولّ ئه ده م وته ی زانایانی
 غه یره سه له فیش بهیتم بوّ ئه وه ی وا گومان نه بریت که به بیدعه
 ت زانیی ئاهه نگی مه ولوود فه توای هه ندیک له زانایانه وبه س ،
 وه هه ر وه ها له به ر ئه وه ی که نووسه رانی ناوبراو ره د کردنه
 وه ی جه ژنی مه ولوودیان کورت کردوه ته وه له فه توای شیخ ابن
 باز دا ، له گه لّ ریژو خووشه ویستیم بوّ ئه و زانا پایه به رزه له م
 رونکردنه وه دا تاقه یه ک وشه ی لیوه ناگیرمه وه .

نوسه رانی ناو براو له سه ر به رگی نامیلکه که ئایه تی ۱۵۷ ی

سوره تی الاعراف یان نویسه که ده فه رمیت : ﴿ فَأَلَّذِیْنَ ءَامَنُوا
 بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِیْ اُنزِلَ مَعَهُ ۗ اُولٰٓئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ ﴿۱۵۷﴾ واته : ئه وانه ی وا باوه رپان به پیغه مبه ر

(ﷺ) هیناوه ورپزی لیّ ده گرن و یارمه تی ده ده ن و شوینی ئه و
 روناکیه ده که ون که ئه و هیناویه تی ته نها ئه وانه ن که رزگار ده
 بن .

منیش بانگیان ده که م بوّ کرده وه کردن به و ئایه ته پیروژه ، به لام
 له پیشدا چه ند تبیینیه کم له سه ر به لگه هینانه وه یان به ئایه ته که
 هه یه :

یه که م : ئایا ئاهه نگی مه ولوودی پیغه مبه ر (ﷺ) ریژر گرتنه له

پهغه مبه ر (ﷺ) وبارمه تی دانیه تی و شوین که وتنی ئه و نوره یه که له لای خواوه هیناویه تی ؟ ئه گه ر وایت که واته هاوه لآن و شوین که وتوانیان و پیشه وایانی پیشینمان و هه موو موسولمانانی سی سه ده ی سه ره تای ئیسلام ریزیان له پهغه مبه ر (ﷺ) نه گرتوه و یارمه تیشیان نه داوه چونکه هیچکامیان ئاهه نگی مه ولوودی پهغه مبه ر (ﷺ) یان نه گیراوه .

دووم : ئه وه ی به شداری ئاهه نگی مه ولوودی پهغه مبه ر (ﷺ) نه کات له کۆ مه لی رزگار بوو نیه چونکه خوا ی گه وره فه رمووی : ته نها ئه وانه رزگاران ، ئه مه یش به کافر دانانی چاکترین کۆمه ل له ئومه تی پهغه مبه ر (ﷺ) ه .

جا ئیسته پرسیار له خو تان ده که م ئیوه ن که موسولمانان به کافرو بی باوه رو گومراو سه رلیشیواو ده زانن یان موسولمانانی سه له فی؟! ئیسته ده عوه ت تان ده که م بو کرده وه کردن به و ئایه ته ی که به لگه تان بی هیناوه ته وه ، له و ئایه ته پیروژه دا خوا ی گه وره ئه مری پیکردوین به وه ی شوین ئه و نوره بکه وین که پهغه مبه ر (ﷺ) هیناویه تی ، وه عد بیّت ئه گه ر شتیک به ناوی جه ژنی مه ولوود له و نوره دا هاتبو سالی داها تو یه که م که سی کوردوستان بم که ئاهه نگ بگیرم .

له خوای گه وره داوا کارم نه م هه ول و تیکۆشانه م له هه مومه به
 ستيکی ناپاک خاوين بکاته وه و بيکات به هوکاري قازانج گه ياندن به
 موسولمانان و يارمه تيم بدات پينوسم جگه بو حه قو راستی له سه
 رلاپه ره ی ده فته ر دانه نیم .

براتان

عبدالرحمن حسين پور

٢٢- ربيع الأول-١٤٣٢هـ کۆچی

شوبه ی یه که م

ده لَین : وشه ی (کَلّ) له فه رموده ی ﴿ کُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ ﴾ دا راسته که له رواله تدا گشتگیر واته (عامّ) ه به لّام هه ر وه کو له زانستی أصول الفقه دا هاتوه (ألعام یراد به الخصوص) واته وشه یه که گشتگیره به لّام مه به ست پیّی به شیّک له داهینراوه کانه نه ک هه مویان ، له راستیدا نه و داهینراوه خراپو زیانبه خشانه ده گریته وه که له گه لّ بنچینه و رّوحیه تی پاکی ئیسلامیدا ناگونجین .

وه لّام : به لّی وایه ده کریت وشه گشتگیره کان مانای تاییه ت بگه یه نن به لّام به مه رجیک به لگه له قورئان و سوننه ت هه بیّت بوّ لادانیان له مانای گشتیه وه به ره و مانای تاییه ت ، واته : نه بیّ به لگه له قورئان و سوننه ت وئیجماعی هاوه لان هه بیّت بوّ نه وه ی فه رموده ی ﴿ کُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ ﴾ له مانای نه سلّی خوّی که گشتی بونه به ره و تاییه ت کردن بیه ن ، نوسه ران له لاپه ره ی دووی نامیلکه که دا ده لَین : (نه و ده قانه ی که نه م حه دیسه یان تاییه ت کردوه به بیدعه ی زیان به خشه وه نه مانه ن) پاشان کۆمه لّیک ئایه تو فه رموده و وته ی زانایان به نیوه و نیوه چلّ دینن که پشت به خوی گه وره دانه دانه یان وه لّام ده ده مه وه

، له پيشدا پيويسته بلين كه نه هلي سوننه و جه ماعه نايه ته كاني
 قورئاني پيروز و فه رمووده كاني پيغه مبه ر (ﷺ) به راو بوچوني
 خويان راقه ناكه ن به لكو به نايه ته كاني تري قورئان و فه رمووده
 كاني پيغه مبه ر (ﷺ) و فه رمووده ي هاوه لانو شوين كه وتوانيان
 ليكدانه وه يان بو ده كه ن ، جاكه واته با بزنان پيشينه كاني نه م
 نوممه ته فه رمووده ي ﴿ كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ ﴾
 يان چون ته فسير كردوه:

۱- عه بدوالتاي كوري نيمامي عومه ر (ﷺ) نه فه رمي : ﴿ كُلُّ
 بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَإِنْ رَأَى النَّاسَ حَسَنَةً ﴾^۴ واته هه مو داهيتراويك
 گومرايهه با خه لكيش به داهيتراوي چاكيان بزنان .

پرسیار : نايه خه لكی چی به داهيتراوی باش ده زنان ؟ جه ژنی مه
 ولوود ؟ يان داهيتراويكي خراپو زيانه خش كه له گه ل رپوحيه تي
 پاكي نيسلامدا ناگونجيت ؟

كه واته با خه لكيش ناهه نگی مه ولوود به بیدعه تي حه سه نه بزنان
 به لام له روانگه ي شه رعه وه هه ر گومراهيه .

^۴ أخرجه الدارمی بإسناد صحيح ورواه اللالكائي في شرح أصول اعتقاد أهل السنة والجماعة .

۲- عه مری کوری سه له مه ده فه رمیت : ﴿ کنا نجلس علی باب عبد الله بن مسعود قبل صلاة الغداة فإذا خرج مشينا معه إلى المسجد فجاءنا أبو موسى الأشعري فقال أخرج إليكم أبو عبد الرحمن بعد قلنا لا فجلس معنا حتى خرج فلما خرج قمنا إليه جميعا فقال له أبو موسى يا أبا عبد الرحمن إني رأيت في المسجد أنفا أمرا أنكرته ولم أر والحمد لله إلا خيرا قال فما هو فقال إن عشت فستراه قال رأيت في المسجد قوما حلقا جلوسا ينتظرون الصلاة في كل حلقة رجل وفي أيديهم حصا فيقول كبروا مائة فيكبرون مائة فيقول هللوا مائة فيهللون مائة ويقول سبّحوا مائة فيسبّحون مائة قال فماذا قلت لهم قال ما قلت لهم شيئا إنتظار رأيك أو إنتظار أمرك قال أفلا أمرتهم أن يعدوا سيئاتهم وضمنت لهم أن لا يضيع من حسناتهم ثم مضى ومضينا معه حتى أتى حلقة من تلك الحلق فوقف عليهم فقال ما هذا الذي أراكم تصنعون قالوا يا أبا عبد الله حصا نعد به التكبير والتهليل والتسبيح قال فعدّوا سيئاتكم فأنا ضامن أن لا يضيع من حسناتكم شيء ويحكم يا أمة محمد ما أسرع هلكتكم هؤلاء صحابة نبيكم صلى الله عليه و سلم متوافرون وهذه ثيابه لم تبل وأنيته لم تكسر والذي نفسي بيده إنكم لعلي ملّة هي

أهدي من ملة محمد أو مفتتحوا باب ضلالة قالوا والله يا أبا عبد الرحمن ما أردنا إلا الخير قال وكم من مرید للخیر لن یصیبه أن رسول الله صلی الله علیه و سلم حدثنا أن قوما یقرؤون القرآن لا یجاوز تراقیهم وأیم الله ما أدري لعل أكثرهم منكم ثم تولى عنهم فقال عمرو بن سلمة رأينا عامة أولئك الحلق يطاعنونا يوم النهروان مع الخوارج ^٥

واته ئیمه به ر له نویژی به یانی له به ر درگای مالی عه بدواللای کوری مه سعود دائه نیشترین که عه بدواللای هاته ده ره وه پیکه وه ده چوین بو مزگه وت ، نه بوو موسای نه شعه ری هات بو لامانو وتی : هیشتا عه بدواللای نه هاتوه ته ده ره وه ؟ وتمان نه ، نه ویش له که لمان دانیششت ، کاتیک عه بدواللای هاته ده ره وه هه ستاینو چوین بو لای ، نه بو موسا وتی : نه بو عه بدورپه حمان من ئیسته شتیکم له مزگه وت دی که به خراپم زانی هه رچه نده که له رواله تدا خیرو چاکه بو ، عه بدواللای وتی چیت دیوه ؟ وتی نه که ر ته مه ن باقی بیت خووت نه یبیت ، پاشان وتی : خه لکانیکم دی که به شیوه ی نالقه نالقه له مزگه وت دانیشتون و ورده به ردیان له ده

^٥ أخرجه الدارمی وأبو نعیم بإسناد صحیح.

ستدا بوو هه ر ئالقه یه ك نه فه ريك سه په رشتی ده كردوپیی ئه وتن
 ۱۰۰ جار الله أكبر بلین ، هه موویان ئه یانوت ، پاشان ئه یوت ۱۰۰
 جار لا إله إلا الله بکه ن ، ودواتر ۱۰۰ جار سبحان الله ، عه بدو
 اللآ وتی : هیچت پی نه وتن ؟ ئه بو موسا وتی : چاوه ریی فه رمان
 و بوچونی توم ده کرد ، عه بدو اللآ وتی : بوچی پیت نه وتن
 گوناحه کانیان بژمیرون و بوچی زه مانه تی ئه وه ت نه کرد که چاکه
 کانیان وون نابییت ؟ عه بدو اللآ روپی وئیمه یش له گه لی رویشتین
 تا گه یشته لای یه کیك له و ئالقهانه و به سه ریانه وه وه ستا و وتی :
 ئه وه چی ئه که ن ؟ وتیان : به م ورده به ردانه الله أكبر و لا إله إلا
 الله و سبحان الله ئه که ین ، فه رمووی : گوناحه کانتان بژمیرون
 من زه مانه تی ئه وه ئه که م که چاکه کانتان وون نابییت ، هاوار بو
 ئیوه ئه ی ئوممه تی موحه ممه د چه زو تیا چون ، ئه مانه هه موو هاوه
 لانی پیغه مبه ره که تانن که هیشتا ماون ، جلو به رگی پیغه مبه ر
 (ﷺ) هیشتا نه دراوه و زه رفی خواردنه کانی هیشتا نه شکاوه ،
 سویند به و خواویه ی که روچی منبی به ده سته یان ئیوه له سه ر
 ریگایه کن چاکتر له ریگاکه ی پیغه مبه ر (ﷺ) یان درگای
 گومراهیتان کردوه ته وه ، وتیان : ئه بو عه بدورره حمان ئیمه مه به
 ستمان به س چاکه کردنه ، فه رمووی : زورن ئه وانه ی وانه به
 ستیان چاکه کردنه به لام نه یانیپکاوه ، پیغه مبه ری خوا (ﷺ) خه

به ری پیداین که کومه لیک په یدا ئه بن قورئان ئه خوینن به لام له قورگیان به رز نابینه وه ، سوین به خوا له وه ئه چیت زور به یان له ئیوه بن ، پاشان روی لی وه رگیان .

عه مری کوری سه له مه ئه فه رمیت : له رۆژی شه ری نه هره وان (شه ری خه واریج له گه ل موسولمانان له سه رده می خیلافه تی ئیمامی عه لی) دا زۆرینه ی دانیشتوانی ناو ئه و ئالقه ی زیکرانه مان دی که له گه ل خه واریج بون وشه رپان له گه ل موسولمانان ده کرد .

ئه مه ته نها ئین مه سعود نه بو که به کاره که یان نارازی بو به لکو ئه بو موسی خویشی ئیشه که یانی به ناشه رعیو ناره وا ده زانی به لام وه کو خوی فه رموی هوکاری دژایه تی نه کردنی له گه لیان ته نها چاوه ری کردنی فه رمانو بو چونی ئین مه سعود بو چونکه پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ده ر باره ی ئه و فه رمویه تی : ﴿ رضیت لأمتی ما رضی لها ابن أم عبد ﴾⁶

واته من رازیم بو هه مو ئومه تم به و شته ی که ئین مه سعود پیی

⁶ أخرجه الحاكم وغيره ، وصححه الالبانی في سلسلة الاحاديث الصحيحة (١٢٢٥) ، الدار السلفية - الكويت.

رازیه .

پرسیار : نه و خه لکانه ی که له و کوړو ئاللقانه دا دانیشتون چیان داهینابو ؟ بژاردنی زیکری خوا به ورده به رد یان شتانیکی خراپو زیانبه خش که له گه ل رۆحیه تی پاکی ئیسلامیدا نه ده گونجا ؟

۳- عه بدو اللای کوری ئیمامی عومه ر گوئی لیو که پیاونیک پاش نه وه ی که پژمی وتی : ﴿أحمد لله ، والصلاة والسلام على رسول الله﴾ قال عبدالله: ﴿ ما هكذا علمنا رسول الله - صلى الله عليه وعلى آله وسلم - بل قال : « إذا عطس أحدكم فليحمد الله » ولم يقل : وليصل على رسول الله﴾^٧ واته : سوپاس بو خوا و درودوسلاو له سه ر پیغه مبه ری خوا (ﷺ) بیټ ، عه بدو اللآ فه رموی : پیغه مبه ری خوا (ﷺ) وای فیرنه کردوین به لکو فهرموویه تی ههرکام له ئیوه پژمی با بلی سوپاس بو خوا به لآم نه یغه رموو درودو سلاو له سه ر پیغه مبه ری خوا (ﷺ) لییدات^٨ .

پرسیار : ئایا سلاوات دان له سه ر پیغه مبه ری خوا (ﷺ) داهینراویکی زیانبه خشه که له گه ل رۆحیه تی پاکی ئیسلامدا

^٧ أخرجه الرمذي في : « سننه » ، بسند حسن، والحاكم.

^٨ أخرجه الترمذی والحاكم.

ناگونجیت؟ سلاوات دان له سه ر پیغه مبه ر (ﷺ) فه رمانی خوا یه که واته بوچی ئین عومه ر دژایه تی له گه لدا کرد؟ ته نها ئه وه یه که چونکه سلاوات دان له سه ر پیغه مبه ری خوا (ﷺ) عیباده تی خوا یه ئه بی عیباده ت له سه ر سوننه تی پیغه مبه ر بیت نه ک به ئیشتای ئینسانه کان .

۴- ئیمامی مالیک رحمة تی خوی لی بیت دهفه رموویت: ﴿من ابتدع فی الإسلام بدعة یراها حسنة فقد زعم أن محمداً (خان الرسالة، لأن الله جل شأنه يقول: ﴿أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِيناً﴾ ۹ المائدة: ۳.

واته: ﴿ هه ر کهس داهینراویک له ئاینی ئیسلامدا دروست بکات و به بیدعه ی حه سه نه ی بزانیت ئه وه له راستیدا گومانی بردوو ه که پیغه مبه ر محمد (ﷺ) خیانه تی به پیغه مبه رایه تی کردوو ه چونکه خوی گه وره دهفه رموویت: (من ئه مرؤ دینه که تا نم بوتان کامل کردو نیعمه تی خووم به سه رتاندا ته واو کرد و رازیم به وه ی ئیسلام دینتان بیت) .

۹ (الاعتصام للشاطبی/ ۱/ ۵۴).

هر چه نده که هم فهرمووده ی ئیمامی مالیک زور روون و ناشکرایه و هیچ مانایه که هه لئاگریت جگه له وهی که شتیک به ناوی بیدعه ی حهسه نه له دیندا نیه و ههر کهس بیدعه به حهسه نه بزانیته ئهوا تاوانی خیانه تکردن به دینی داو هته پال پیغه مبهری خوا (ﷺ) ، به لام بو زیاتر رو نونه وه با پیکه وه بروانینه یه کیکی تر له فهرمووده کانی :

۵- پیاویک هات بو لای ئیمامی مالیک و ووتی : ﴿یا ابا عبد الله ، من این أُحْرِمَ ؟ قال الإمام مالك : من ذي الحليفة ، من حيث أحرم رسول الله فقال : إني أريد أن أحرم من المسجد من عند القبر قال : لا تفعل ، فإني أخشى عليك الفتنة فقال : وأي فتنة في هذه ؟ إنما هي أميال أزيدها ! قال : وأي فتنة أعظم من أن ترى أنك سبقت إلى فضيلة قصر عنها رسول الله ؟! إني سمعت الله يقول : ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾^۱ النور : ۶۳ .

واته : پرسیاری لی کرد له کو یوه ئیحرام بو حه ج بههستم ؟ فهرمووی :

^۱ ذکر الإمام الشاطبي في (الاعتصام ۱/۱۳۲) أن ابن العربي حكاه عن الزبير بن بكار ، أخرجه الخطيب في الفقيه والمتفقه " ۱۴۶/۱ " وأبو نعيم في الحلية " ۲۲۶/۶ " وغيرهما .

له زي حول له يفه لهو شوئنه وه كه پيغه مبهري خوا (ﷺ) ئيحرامى لى بهستووه ، پياوه كه ووتى : من ئمهوى له مزگهتى پيغهمبهري (ﷺ) و له پال قهبره كهى پيغهمبهريه (ﷺ) وه ئيحرام بهستم ، ئيمامى ماليك فهرمووى : ئيشى وا مه كه من ئه ترسم تووشى فيتنه بسى ، پياوه كه ووتى چ فيتنه كهى تيدايه چهند ميليك زياد ده كهم ، فهرمووى چ فيتنه يه كه له وه گوره تره كه تو گومان بهيت به خير و چا كه يه كه گه يشتووى كه پيغه مبهري خوا (ﷺ) پيى نه گه يشتووه و كه مته رخه مى تيداا كردووه؟ من له خواى گوره م بيستووه كه ده فهرموويت : بابتزسن ئه و كه سانهى كه پيچه وانهى فهرمانى پيغهمبهري ده كه ن له وهى كه فيتنه يان تووش بيت يان تووشى سزايه كى به نازار بن .

٦- پيغهمبهري خوا (ﷺ) ده فهرموويت : ﴿والذي نفسي بيده ما تركت شيئا يقرّبكم من الجنة ويباعدكم عن النار إلا أمرتكم به وما تركت شيئا يقرّبكم من النار ويباعدكم عن الجنة إلا نهيتكم عنه﴾ .
واته : سوئند به و خوايهى كه روحي منى به دهسته من هيچ شتيكم به جي نه هيشتووه له وانهى وا له به هه شتتان نزيك ده خاته وه و له ناگرى دوزه ختان دوور ده خات ئيللا فهرمانم پيكر دوون كه بيكه ن ، وه هيچ شتيكم به جي نه هيشتووه له وانهى وا له ناگرتان نزيك ده خاته وه و له به هه شتتان دوور ده خات ئيللا نه هيم لى كردوون .

پرسيار : ئايا ئاههنگ گيران به بونهى له دايك بوونى پيغهمبهري (ﷺ)

به خیر و چاکه کردن حساب ده کریت یان نا؟ بیگومان وه لّامی ئاهه ننگ گپران و بانگ خوازان بو جه ژنی مه ولوود ئه وه یه که له چاکترین نه وعی خیر و چاکه کانه ، که واته ئه گهر جه ژنی مه ولوود خیره و له خوامان نزیک ده خاته وه بو پیغمبهری خوا (ﷺ) فهرمانی بینه کردوین که بیکه یین؟ له کاتی کدا که ئادابی چوونی سه ر ئاو ده ست و خواردن و خواردنه وه و جلو بهرگ له بهر کردن و ته نانهت بچو کتر له مانه یشی فیّر کردوین ، بیگومان وه ک ئیمام مالیک فهرموی ئه بی له و کومه له خیر و چاکانه بیت که پیغمبهری خوا (ﷺ) پیی نه گه یشتو وه و لیی بی ئاگا بو وه !؟

ئایا هاوه لّان و ههروه ها ئیمامی مالیکیش نه یان زانیوه که ووشه ی (کلّ) له و فهرمووده دا (عامّ یراد به الخصوص) ه !؟
وه ئایا که سانی ئاهه ننگ گپرو مه ولوود خوین خپریان بو ده نووسریت یان تاوان ؟

بیگومان ده لّین له باشترین خیره کانه چون نیشاندهری خوشه ویستی پیغمبهره ، که واته ئه ی هاوه لّان و شوینکه و توانیان پیغمبهریان خوش نه ویستو وه !؟

شوبه‌ی دووهم

دهلین : خوای گه‌وره فرموویه‌تی ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا

أَرْكَعُوا وَأَسْجَدُوا وَعَبَدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ

تَفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ الحج: ٧٧ ﴿ ئه‌ی ئیمانداران روکوع و سوجه

بیهن و په‌روه‌دگاری خو‌تان بپه‌رستن و چاکه بکه‌ن به‌لکو رزگاربن ﴿

ئهم ئایه‌ته روون و ناشکرایه که موسلمانان هان ده‌دات بو کردنی

خیرو چاکه‌ی زور هه‌رچه‌نده که له‌سه‌رده‌می هه‌زره‌تیشدا نه‌بوو بیت

بهمه‌رجی که له‌سنوری شهرع نه‌رواته ده‌روه .

وه‌لام : به‌لی وایه به‌لام عیاده‌ت کردن له‌سه‌ر سونه‌تی پیغه‌مبه‌ر

سنوری شهرعه‌و بیدعه‌ت کردن له‌سنوری شهرع ده‌رچوونه .
صَلَّىٰ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ

شوبه‌هی سیه‌هم

ده لَیْن : پیغهمبه‌ری خوا (وَسَّيْلَهُ) ده‌فهرموویت : ﴿مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سَنَةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهَا وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجُورِهِمْ شَيْءٌ وَمَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سَنَةً سَيِّئَةً كَانَ عَلَيْهِ وِزْرُهَا وَوِزْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْءٌ﴾

واته : کهسیک لهئیسلامدا ریگایه کی باش دامه‌زرنییت نه‌وا خیرو پاداشتی نه‌وا دامه‌زرناندنه بو نه‌وه و پاداشتی ته‌واوی نه‌وا که‌سانه‌یش که پاش نه‌وا کرده‌وه به‌وا ئیشه‌ی نه‌وا ده‌که‌ن بو نه‌وه بی نه‌وه‌ی له‌پاداشتی نه‌وان که‌م بیته‌وه ، وه هه‌ر که‌س ریگا یه‌کی خراب لهئیسلامدا دامه‌زرنییت نه‌وا تاوانی نه‌وا دامه‌زرناندنه بو نه‌وه و تاوانی هه‌موو نه‌وا که‌سانه‌ش که پاش نه‌وا کرده‌وه به‌وا ئیشه‌ خراپه‌ی نه‌وا ده‌که‌ن بو نه‌وه بی نه‌وه‌ی له‌تاوانی نه‌وان که‌م بیته‌وه .

ئهم فهرمووده رونی ده‌کاته وه بو‌مان که داهینراوه‌کان دوو به‌شن : داهینراوه سوود به‌خشه‌کان ، داهینراوه زیان به‌خشه‌کان .

وه لَام : لی‌ره دا نوسه ران بو‌گه یشتن به‌مه به‌ستی خو‌یان فه‌رمووده که یان قرتاندوه و به‌نا ته‌واوی هیناویانه ، بو‌پوجه‌ل‌کردنه‌وه‌ی ئهم شوبه‌ه پیوسته فهرمووده که به‌ته‌واوی به‌نین که ده‌فهرموویت :

عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي صَدْرِ النَّهَارِ قَالَ: فَجَاءَهُ قَوْمٌ حُفَاةٌ عُرَاةٌ مُجْتَابِي النَّمَارِ، أَوْ الْعَبَاءِ، مُتَقَلِّدِي السُّيُوفِ، عَامَّتُهُمْ مِنْ مُضَرَ، بَلَّ كُلُّهُمْ مِنْ مُضَرَ، فَتَمَعَّرَ وَجْهُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِمَا رَأَى بِهِمْ مِنَ الْفَاقَةِ، فَدَخَلَ ثُمَّ خَرَجَ، فَأَمَرَ بِإِلَاقَةِ فَادَنْ وَأَقَامَ فَصَلَّى، ثُمَّ خَطَبَ فَقَالَ (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ (إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا) وَالآيَةُ الَّتِي فِي الْحَشْرِ (اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ) تَصَدَّقَ رَجُلٌ مِنْ دِينَارِهِ مِنْ دِرْهَمِهِ مِنْ تَوْبِهِ مِنْ صَاعِ بُرِّهِ مِنْ صَاعِ تَمْرِهِ - حَتَّى قَالَ - وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ. قَالَ فَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ بِصُرَّةٍ كَادَتْ كَفُّهُ تُعْجِزُ عَنْهَا بَلَّ قَدْ عَجَزَتْ - قَالَ - ثُمَّ تَتَابَعَ النَّاسُ حَتَّى رَأَيْتُ كَوْمِينَ مِنْ طَعَامٍ وَثِيَابٍ حَتَّى رَأَيْتُ وَجْهَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَهَلَّلُ كَأَنَّهُ مُدْهَبَةٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهَا وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْءٌ وَمَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً

سَيِّئَةٌ كَانَ عَلَيْهِ وِزْرُهَا وَوِزْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ
مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْءٌ ۱۱ .

واته جه ریری کوری عه بدواللا ده فه رمیّت : له سه ره تای
رۆژیکدا له خزمه تی پیغه مبهری خوا (ﷺ) دا بوین که کۆمه لیک
هاتن پیّ په تیو روتو قوتوهه ژار، عهبا یان پۆشاکیکی دروستکراو له
خوری که ناوه راسته که یان کون کردبوو کردبویان به سه ریاندا و
به م شیوه یه له به ریان کردبو و شمشیره کانیاں هه لّواسیوو به ملیاندا
، زۆرینه یان له هۆزی ﴿ مضر ﴾ بون به لکوهه موویان هه ر له
وان بون کاتیک که پیغه مبهری خوا (ﷺ) هه ژاری ئه وانی دی ره
نگی تیکچو ، هاته ده ره وه وچوه ژوره وه وپاشان فه رمانی به بیلال
کرد بانگی داو قامه تی کردو نویژ کرا وپاشان ووتاری دا وئه م ئایه
ته ی خوینده وه که ئه فه رمیّت : ﴿ ئه ی خه لکینه ته قوای په رو
ردگاری خۆتان بیّت ئه وه په روو ردگاره ی که هه مووتانی له یه ک
که س دروست کرد ﴾ تا کۆتایی ئایه ته که که ئه فه رمیّت : ﴿ به

۱۱ أخرجه مسلم والنسائی وأحمد والدارمی وغيرهم.

راستی که خوامی گه وره به سه رتانه وه چاودیره ﴿ وه ئه م ئایه ته ی
سوره تی الحشری خوینده وه ﴿ ته قوای خواتان بییت وله خوا بترسن
باهه رکه س سه یر بکات بزانیّت چی بو سبحة یینی خوئی ناردوه ﴿
هه موویان خیرو سه ده قه یان هیئایه خزمه ت پیغه مبه ر (ﷺ) پیایوی
واهه بو دیناری ئه هیئا ئه وی تر دیرهه م وکه سیکی ترجلو به رگ
و پیایک گه نم و یه کیکی تر خورمای هیئا ، تائه وه ی که
پیغه مبهری خوا (ﷺ) فه رمووی : خیرو چاکه بکه ن ته نانه ت ئه گه
ر به له تکه خورمایه کیش بییت ، سه ره تا پیایک له یارمه تیده ران
چو کیسه یه کی هیئا که به ده سته کانی نه یده توانی هه لیبگریت
پاشان خه لکی چاویان له و کردو شوین کاره که ی ئه و که وتن و
ئه وه نده یان خیرو سه ده قه هیئا که دو کوّما خوارده مه نی وجلو
به رگم دی که کوّ کرایه وه ، تائه وه ی که دیتم روخساری پیغه مبه
ر (ﷺ) له خوشیا وه کو زیوی زیر کاری کراو ئه دره وشایه وه ،
پاشان پیغه مبهری خوا (ﷺ) فه رمووی : کهسیک له ئیسلامدا
ریگایه کی باش دابه زرینیّت ئهوا خیرو پاداشتی ئهوا دامه زراننده بو
ئهوه و پاداشتی تهواوی ئهوا کهسانه ییش که پاش ئهوا کرده وه بهو

ئیشهی ئه و ده کهن بۆ ئه و ه بی ئه و هی له پاداشتی ئه وان کهم بیته وه ،
 وه ههر کهس رینگایه کی خراب له ئیسلامدا دامه زری نیته ئه و ا تاوانی ئه و
 دامه زراننده بۆ ئه و ه و تاوانی هه موو ئه و که سانه هیش که پاش ئه و
 کرده وه به و ئیشه خراپه ی ئه و ده کهن بۆ ئه و ه بی ئه و هی له تاوانی ئه وان
 کهم بیته وه .

به لگه هینانه وه به م فه رموده لانی که م له دو روانگه وه هه له یه :
 یه که م : ئه وه ی که هینانی به شیککی فه رموده که و واز هینان له
 به شه که ی تری وه کوبه لگه هینانه وه به ئایه تی پیروزی ﴿فَوَيْلٌ

لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الماعون: ٤ وایه بی ئه وه ی پاشماوه ی ئایه ته

که بهینیت که ده فه رمیت : ﴿الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾﴾

الماعون: ٥ یان وه کو به لگه هینانه وه به ئایه تی پیروزی ﴿لَا

تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ ﴿النساء: ٤٣﴾ وایه بی ئه وه ی سه رنج بده یته

کو تایی ئایه ته که که ئه فه رمیت : ﴿وَأَنْتُمْ سُكْرَىٰ﴾ هه ر وه کو

دیمان به شی هه ره زوری فه رموده که یان قرتاندوه تا بتوان مه به سقی خوئیانی لی به ده ست بیئن.

دوهه م : دو وشه ی (سُنَّةٌ حَسَنَةٌ) وه (سُنَّةٌ سَیِّئَةٌ) له م فه رموده دا بیدعه تی حه سه نه و بیدعه تی سه بیئه ناگریته وه له به ره وه ی که بیدعه ت له زمانی عه ره بیدا به شتیکی داهینراو نه لئین که نمونه ی پیشوی نه بیئت (أَلشَّيْءِ الْمَخْرُوعِ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ سَابِقٍ) که واته بیدعه ت داهینراویکه که ریشه ی له قورئان و فه رموده دا نه بیئت تا بکریت بگه ریته وه سه ره ریشه که ی به لام خیر و سه ده قه و یارمه تیدانی هه ژاران داواکاری قورئانوفه رموده یه و پیغمبهری خوا یش صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نایه ته کانی قورئانی بو خویندنه وه و هانیدان بو یارمه تیدانی نه وه ژارانه ، ته نانه ت نه گه رله قورئاندا باسیک له خیر و سه ده قه یش نه کرایه ت ئیشی نه م هاوه لانه هه ره نه ده بو به بیدعه ت چونکه نه وان به نه مرو فه رمانی پیغمبهری خوا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یارمه تی نه وانیان دا وسوننه تیان به ریوه برد بیدعه تیان دانه هیئا .

شوبهه ی چواره م

نوسه رانی نامیلکه که کۆ مه لئیک له کرداری هاوه لآن دینن که له سه رده می پیغه مبه ردا نه کراون وه کو: کۆ کردنه وه ی قورئان له سه رده می خیلافه تی ئیمامی ئه بوبه کرو ئه نجامدانی نوژی ته راویح به کۆمه ل و ده سکاری کردنی مه قامی ئیبراهیم له سه رده می خیلافه تی ئیمامی عومه ر و زیاد کردنی بانگی دووه می رۆژی جومعه له سه رده می خیلافه تی ئیمامی عوسمانو هتد ...

وه لآم :

۱- کۆ کردنه وه ی قورئان وه عده ی خوی گه وره بوه هه ر وه کو خوی ده فه رمیت : ﴿ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لِحَافِظُونَ ﴾ وه هه ر وه ها ده فه رمیت : ﴿ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴾ ، دیمان که خوی گه وره وه عده ی داوه به کۆ کردنه وه و پاراستنی قورئان و وه عده ی خوایش حه ققه ، وه ئه م وه عده یش ئه بی له لایه ن پیغه مبه رو هاوه لآنه وه جی به جیی بکریت ، به لآم کۆ کردنه وه ی قورئان له سه رده می پیغه مبه ردا مومکین نه بوه چونکه تا کۆتایی ته

مه نی پیغه مبه ر به رده وام قورئان له دابه زیندا بوه ، پاشان به کامل بوونی دین و کوژی هاتن به دابه زینی وه حی ، له سه رده می ئیمامی نه بوبه کردا کو کرایه وه ، که واته ئیشه که ی ئیمامی نه بوبه کر ئیلهامی خوابی و به ریوه چونی وه عده که ی خوا بو .

۲- له لایه ره ی سیهه مدا ده لئین : (نویژی ته راویح به جه ماعه ت له مزگه وتدا که پیشتر نه پیغه مبه ر و نه حه زره تی نه بوبه کر نه یانکرد بو له لایه ن حه زره تی عومه ره وه کرا و فه رمووی : نه مه باشترین بیدعه ته) .

نازخم نه م وته یان ناو بنیم چی ؟ نه زانین یان ئیفتیراو درؤ کردن ؟ نه نجامدانی نویژی ته راویح به کومه ل له ریزی کرداری هاوه لان دانانریت چونکه له سه رده می پیغه مبه ری خوا (ﷺ) داسی شه و به کومه ل کراوه هه ر وه کو دایکمان عایشه بومان ده گیریتسه وه و ده فه رمیت : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ لَيْلَةً مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ فَصَلَّى فِي الْمَسْجِدِ وَصَلَّى رِجَالٌ بِصَلَاتِهِ فَأَصْبَحَ النَّاسُ فَتَحَدَّثُوا فَاجْتَمَعَ أَكْثَرُ مِنْهُمْ فَصَلُّوا مَعَهُ فَأَصْبَحَ النَّاسُ فَتَحَدَّثُوا فَكَثُرَ أَهْلُ الْمَسْجِدِ مِنَ اللَّيْلَةِ الثَّلَاثَةِ فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلَّى فَصَلُّوا بِصَلَاتِهِ فَلَمَّا كَانَتْ اللَّيْلَةُ الرَّابِعَةَ عَجَزَ الْمَسْجِدُ عَنْ أَهْلِهِ

حَتَّىٰ خَرَجَ لِصَلَاةِ الصُّبْحِ فَلَمَّا قَضَىٰ الْفَجْرَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَتَشَهَّدَ ثُمَّ قَالَ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّهُ لَمْ يَخْفَ عَلَيَّ مَكَانُكُمْ وَلَكِنِّي خَشِيتُ أَنْ تُفْتَرَضَ عَلَيْكُمْ فَتَعْجِزُوا عَنْهَا فَتُوفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْأَمْرُ عَلَىٰ ذَلِكَ

له م فه رمووده دا بینیمان که سیّ شه و پیغه مبه رو هاوه لآن نویژی ته راویجیان به کومه ل له مزگه وت کرد ، وه نه گه ر ته نها یه ک شه ویش بکرایه ت نه بو به سوننه ت ، پیغه مبه ر (ﷺ) مه ترسی نه وه ی هه بوو که له لایه ن خوای گه وره وه له سه ر ئومه ت فه رز بکریتو پاشان بویان نه کریت هه رله به ر نه م مه ترسیه بو که پاش سیّ شه وه که وازی له نه نجامدانی به شیوه ی به کومه ل هینا ، به لام که به کۆچی دوابی پیغه مبه ری خوا (ﷺ) مه ترسی فه رز بوونی نه ما ئیمامی عومه ر سوننه ته که ی زیندو کرده وه وکاتیکیش که له خوشی دیتی جوانی و ریکو پیکی ریزه کانی نویژ خوینان فه رموی ﴿نعمت البدعه هذه﴾ مه به ستی پیی بیدعه ی زمانه وانى واته: (لغوی) بو نهک بیدعه ت له روانگه ی شه رعه وه ، چون ئیمامی عومه ر له هه موومان باشتر له دینی خوا تیگه ییوه که واته چون

به کاریک نه لیت بیدعه ت که سی شه و پیغه مبهری خوا (ﷺ) کردویه تی ؟

ته نانه ت نه گه ر له سه رده می پیغه مبه ریشدا نه کرایه ت هه ر نه ده بو به بیدعه ت ، چون کرداری خوله فای راشیدین له سه رده می خیلافه تیاندا که باقی هاوه لآن له سه ری بیده نگ ده بوون و قه بولیان ده کردو به ریوه یان ده برد با له سه رده می پیغه مبه ریشدا نه کرایت هه ر به سوننه ت داده نریت به به لگه ی فه رمووده ی پیغه مبهری خوا (ﷺ) که ده فه رمیت : ﴿ .... وانه من یعش منکم بعدی فسیری اختلافا کثیرا فعلیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدين المهديين عضوا علیها بالنواجذ وإیاکم ومحدثات الأمور فإن کل بدعة ضلالة ﴾ واته : به راستی هه رکام له ئیوه پاش من بژی ناکوکیه کی زور ده بینیت جا له و کاته دا پیویسته له سه رتان پابه ند بن به سوننه تی خوموسوننه تی جیگره به رحه قو هیدایه ت دراوه کانم ، به ددانه کانتان بیگرن وه ئاگه دارتان نه که مه وه که خوتان له تازه داهیتراوه کان به دوور بگرن به راستی که هه مو داهیتراویک گومراییه .

هه روه كو باسمان كرد له و ناميلكه دا كومه لئيك له كردارى هاوه
 لآن باسكراوه كه هه نديكيان كردارى يه ك كه س له هاوه لانه و هه
 نديكى تريان كردارى يه كئيك له جيگراني پيغه مبه ره كه تيكراي
 هاوه لآن له سه ري كو بونه ته وه ، دانه ي دوهه ميان نه ك هه ر
 بیدعه ت نيه به لكو ئيجماعي ئه سحابه و به پي ئه مرو فه رمانى
 پيغهمبهري خوا (ﷺ) پيويسته له سه رمان كه شويى بكه وين ، به
 لام يه كه ميان واته كردارى يه ك كه س له هاوه لآن به ئيجتهادى
 موجته هيد داده نريت كه يان حه قى پيكاوه و دو ئه جرو پاداشتى هه
 يه و يان نه پيكاوه و يه ك ئه جري هه يه ، به لام له سه
 رموسولمانان واجب نيه شويى قسه ي يه ك هاوه ل بكه ون مه گه ر
 ئه و قسه ي له پيغهمبهري خوا (ﷺ) وه گيرايته وه .

كه واته ئه م قسه يش ناراسته و بوختانه كه نوسه رانى ناميلكه كه له
 فكرو بيري خوياندا دروستيان كردوه و پرسيارئه كه ن ئايا ده بيت
 كه پييان بليت گومراو سه ر ليشيو او ؟

له وه لامدا ده لئين : نه خير نه ته نها پييان نه وتراوه گومراو سه ر
 ليشيو او به لكوئه گه ر له بابه تيكدا حه قيشيان نه پيكابيت ئه جرو

پاداشیکیان ده ست که وتوه ، به لام قسه ی یه ک هاوه لّ نه گه ر له
 لایه ن هاوه لّانه وه کرداری پیّ نه کرابیت نابیّت به به لّگه و واجب
 و پیویست نیه له سه ر موسولمانان که شوین بکه ونو کرداری پیّ
 بکه ن هه ر وه کو ئیمامی شافعی رحمه الله ده فه رمیّت : ﴿ قول
 الصحابي إذا انفراد ليس بحجة ولا يجب علي من بعده تقليده ﴾^{۱۲} واته
 : قسه ی یه ک هاوه لّ نه گه ر به ته نها بو نابیّت به به لّگه و
 پیویست نابیّت له سه ر که سی دوا ی نه و هاوه له که شوین قسه که
 ی نه وبکه ویت .

^{۱۲} تخريج الفروع علي الاصول للزنجاني الشافعي.

شوبه ی پینجه م

نوسه رانی نامیلکه که له دریژه ی بابه ته که یاندا پشتیان به ستوه به کرداری کو مه لیک له موسولمانانی پاش سه ر ده می هاوه لان وه کو: کردنی سی وشه ش رکات نویژی ته راویح له مزگه وتی پیغه مبه ر (ﷺ) له لایه ن ئیمامی مالیک و دانانی سه روژیرو بو قورئانی پیروزو دانانی زانسته کانی سه رفو نه حوو به لاغه و زانستی فه رمووده وزانستی قورئان و هتد ....

وه لام : هیچکام له زانسته ناو براوه کان بیدعه ت نین چونکه هیچکامیان زیاد کردن له دین نین ، نه بونیان که موکورتی دین نیه به لام بونیان یارمه تی موسولمانان ته ده ن بو زیاتر زانیی قورئان و فه رمووده ، که واته وه سیله ن بو شاره زا بونی موسولمانان له دین ، له ناویاندا گرینگترینیان که ره نگه به پیی لیکدانه وه ی عه قلی بوتریت زیاد کردن له دینه ، سه رو ژیردانانی قورئانه ، ته نانه ت ئه مه یشیان بیدعه ت نیه چونکه زیاد کردنی شتیك به قورئان نیه که له قورئان نه بوبیت به لکو به ر له وه یش که سه رو ژیر بو قورئان

دابنریت قورئان هه روا ده خوینرایه وه که ئیسته ده خوینریتسه وه ،
 نویسی هیماوئیشاره کان له ناو قورئاندا بو پاریزگاری کردن له
 قورئانه تاوه کو موسولمانانی غه یره عه ره ب به غه له ت فیری نه
 بن که واته ئه مه یش هه روه کوزانسته کانی تر وه سیله وهۆکاری
 زیاتر شاره زا بون له ئایینی پیروزی ئیسلامن .

به لام وته وکرداری غه یری هاوه لان ئه گه ر له سه رده می پیغه مبه
 ر (وَسَلَّمَ) و خوله فای راشیدیندا نه بوو بیت بیدعه ته ویویسته وازیان
 لیبهین ، ئه مه یش سوکایه تی به و پیشه وا به ریزه نیه که فه رمویه
 تی یان کردویه تی وتاوانبار کردنی زانایان به بیدعه چی بوونو گومرا
 بون نیه چونکه ئه وان موخته هید بوونو کاتیک که حه قیشیان نه
 پیکابیت له به ر خاتری گه ران به شوین حه قدا ئه جرو پاداشیکیان
 بو نوسراوه .

به لام ئه مه ناییت به به لگه ی شه رعی بو شوین که وتنی زانایان له
 بیدعه تدا چونکه بیدعه ت دین نیه و شتیکیش که دین نه بیت له که
 س وه ر ناگیریت و پیشه واکانمان خویمان ئه مه یان فیر کردوین هه
 روه کو ئیمامی مالیک رحمه الله ده فه رمیت : ﴿ کل أحد یؤخذ من

قوله ويرد إلا صاحب هذا القبر و أشار إلى قبر النبي ﴿ واته : هه ركه سيك ليى وه ره ده گيريتو لييشى ره ده كرينته وه مه گه ره خاوه نى نه م قه بره نه بيت وه ئيشاره ي به قه برى بيغه مبه ره ﴿ ﷺ ﴾ كرد .

هه روه ها ده فه رميت : من أحدث في هذه الأمة شيئاً لم يكن عليه سلفها فقد زعم أن رسول الله خان الرسالة لأن الله يقول ﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾ ﴿ ﷺ ﴾ فما لم يكن يومئذ دينا فلا يكون اليوم ديناً^{۱۳} .

واته : هه ركه س له ناو نه م ئومه ته دا شتبتك زياد بكات كه پيشينه كانى له سه ره نه بووبن نه وه وا گومانى بردوه كه بيغه مبهرى خوا ﴿ ﷺ ﴾ خيانه تى به په يامى خوا كردوه چونكه خواى گه وره ده فه رميت : ﴿ من نه مرؤ دينه كه تانم بوتان كامل كردو نيعمه تى خومم به سه رتاندا ته واو كرد و رازيم به وهى ئيسلام ديتان بيت ﴾ كه واته هه رچى له و سه رده مه دا دين نه بووييت نابى نه مرؤيش دين بيت

جا که نه مانه قسه ی ئیمامی مالیک بیّت چۆن خوی له دین زیاد ده کاتو به وه رازی ده بیّت که موسولمانان شوین شته زیاد کراوه کانی نه و بکه ون ؟

شوبه‌ی شه‌شهم

ده لّین : ئیمامی شافعی ره همه تی خوی لی بیّت بیدعه تی دابه ش کردوه به دوو به شی چاکو خراب (حه سه نه و سه بیته) هه ره کوئه فه رمیّت : ﴿ مَا أُحْدِثَ يُخَالِفُ كِتَابًا، أَوْ سُنَّةً، أَوْ أَثَرًا، أَوْ إِجْمَاعًا، فَهَذِهِ الْبِدْعَةُ ضَلَالَةٌ، وَمَا أُحْدِثَ مِنَ الْخَيْرِ لَا خِلَافَ فِيهِ لِوَاحِدٍ مِنْ هَذَا، فَهَذِهِ مُحَدَّثَةٌ غَيْرُ مَذْمُومَةٍ، ﴾

واته : هه رشتیک په یدا بیّت دژبیّت له گه لّ قورئان یان سوننه ت یان نه سه ر یان یه کده نگه زانایان ، نه وه داهینراویکی زیانبه خشه ، وه هه ر داهینراویک دژی نه مانه نه بیّت نه وه داهینراویکی سود به خشه .

وه لام : فه رمووده که ی ئیمامی شافعی هه م لیی قرتیراوه و هه م به هه له یش مانا کراوه ، وشه ی ﴿ ضَلَالَةٌ ﴾ به زیانبه خش وه هه

روه ها وشه ی ﴿غَيْرُ مَذْمُومَةٍ﴾ یان ﴿فَهُوَ بَدْعُهُ مَحْمُودَةٌ﴾ به
 داهینراویکی سوود به خش مانا کراوه ، پاشان به شی کۆتایی فه
 رمووده که قرتینراوه تا مه به سته که ی ئیمامی شافعی وون بکریت،
 نه مه ده قی فه رمووده که :

﴿المُحَدَّثَاتُ مِنَ الْأُمُورِ ضَرْبَانِ: مَا أُحْدِثَ يُخَالِفُ كِتَابًا، أَوْ سُنَّةً، أَوْ
 أَثْرًا، أَوْ إِجْمَاعًا، فَهَذِهِ الْبِدْعَةُ ضَلَالَةٌ، وَمَا أُحْدِثَ مِنَ الْخَيْرِ لَا خِلَافَ
 فِيهِ لَوَاحِدٍ مِنْ هَذَا، فَهَذِهِ مُحَدَّثَةٌ غَيْرُ مَذْمُومَةٍ، قَدْ قَالَ عُمَرُ فِي قِيَامِ
 رَمَضَانَ: نِعِمَّتِ الْبِدْعَةُ هَذِهِ، يَعْنِي: أَنَّهَا مُحَدَّثَةٌ لَمْ تَكُنْ﴾

که لامی زانایان پیویسته زانایان راقه و مانای که ن نه ک نه زانان ،
 ئیمامی ئیبن ره جه بی حه نبه لی له زانایانی سه ده ی هه شته می
 کۆچی نه م فه رموده ی ئیمامی شافعی مان به م شیوه یه بو مانا ده
 کات : ومراد الشافعي رضي الله عنه ما ذكرناه من قبل أن أصل
 البدعة المذمومة ما ليس لها أصل في الشريعة ترجع إليه وهي البدعة في
 إطلاق الشرع، وأما البدعة المحمودة فما وافق السنة يعني ما كان لها

أصل من السنة ترجع إليه، وإنما هي بدعة لغة لا شرعاً لموافقها السنة^{١٤}.

واته : مه به ستی ئیمامی شافعی هه رئه وه یه که له مه و پیش باسماں کرد که داهینراوی خراب ئه وه یه که ریشه ی له شه رعدا نه بیّت تا بگه ریته وه سه ری که بیدعه ت له روانگه ی شه رعه وه ئه مه یه ، به لام داهینراوی چاک ئه وه یه که له گه ل سوننه تدا بگونجیّت واته : ریشه ی له سوننه تدا هه بیّت تا بگه ریته وه سه ری ، ئه م داهینراوه داهینراوی زمانه وانیه نه ک داهینراوه له روانگه ی شه رع چونکه له گه ل سوننه ت دا ده گونجیّت .

ئیمامی شافعی بۆ بیدعه ی حه سه نه نمونه ی به وته ی ئیمامی عومه ر له باره ی نویژی ته راویچه وه هینایه وه هه روه کوفه رموی : ﴿قَدْ قَالَ عُمَرُ فِي قِيَامِ رَمَضَانَ: نِعْمَتِ الْبِدْعَةُ هَذِهِ، يَعْنِي: أَنَّهَا مُحَدَّثَةٌ لَمْ تَكُنْ﴾ ئه گه رسه یری به شی کۆتایی جومله که ی بکه ین مه به

^{١٤} جامع العلوم والحکم ص ٢٥٣

سته که ی رُون و ناشکرایه ﴿ یَعْنِي: أَنَّهَا مُحَدَّثَةٌ لَمْ تُكُنْ ﴾ واته
 ئیمامی عومه ر که فه رمووی بیدعه تیکی جوانه ﴿ یانی داهینراویکه
 که له مه و پیش نه بوه ﴾ ده ی خو ئیمامی شافیعی ده زانیت که پیغه
 مبه ر (وَسَلَّمَ) صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نوژی ته راویکی به کو مه ل خویندوه که واته چون به
 شتیک ناوی ده بات که له مه و پیش نه بوه ؟ که واته مه به ستی
 ئیمامی شافیعی له داهینراوی چاک زیندوو کردنه وه ی نه و سوننه
 تانه ن که پیشتر له بیر کراون یان دامه زرانندی کومه له کرداریک
 که نه سلیمان له قورئانو سوننه تدا هه بیت ، هه روه کوله فه رموده
 ی ﴿ مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً ﴾ دا دیمان کرداری هاوه له
 یارمه تی ده ره که ی که باقی هاوه لان شوینی که وتنو پیغه مبهری
 خوایش (وَسَلَّمَ) صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به هویه وه نه م فه رموده ی فه رمو خیرو سه ده قه
 بو که نه سلی له قورئانوسوننه تدا هه یه .

بیگومان ئیمامی شافیعی مه به ستی له زیاد کردن له دین نه بوه ،
 چون نه کریت ئیمه بلین نه وئیمامه به ریژه زیاد کردن له دینی به
 چاک زانیوه له کاتیکدا که خو ی ده فه رمیت : ﴿ مِنْ اسْتَحْسَنَ فَقَدْ

شرع ﴿ واته : هه ر كه س به بو چونی خوئی شتیك به چاك بزانیئت
 نه وه نه و كه سه شه رعی داناوه .

وه هه ر وه ها فه سلێك له كیتابی (ألام) ی شافیعی ناوی لێنراوه
 ((باب إبطال الإستحسان)) واته : بابه تی پوچه ل کردنه وه ی سه
 لیه کاری و به ئاره زوی نه فس شت به چاك دانان .

كه واته به پیی فه رموده ی ئیمامی شافیعی خه لکی نه مرۆ كه به ئاره
 زوی نه فسی خویمان هه ر رۆژه و شتیك به چاك ده زانو به دینی زیاد
 ده كه ن ده ستیان بردوه ته کاری خوای گه و ره كه شه رع داناوه .

شوبهه ی حه وته م

نوسه ران هه ولتیاں داوه سه له فیه کان به شوین که وتوی زانایانی سعودیه پیشان بده نو وا به خه لکیان بناسین که خویمان هیچ نازاننو هه رچی شیخ بن بازی سعودی یان زانایانی تری ته و ولاته ده یلین ته مان شوینی ده که ونو هه رته وه به دین ده زانن ، پاشان وه کو به لگه کومه لیک له کرداره کانی ده وله تی سعودیه وه کو: ئاهه نگی حه فتانه وسالانه ی کولتوری عه ره بی و شمشیر بازی و قاوه خواردنه وه ودانانی هه یته تی فه رمان به چاکه و به رگری له خراپه و دانانی زانکوی ئیسلامی له ولاتان ، یان کرداری هه ندیک له زانایانی سعودیه وه کو: شیوازی قونوت و نویژی ته راویح و دوعای خه تمی قورپان و هتد . . . . دینن و ده لین : ئیوه ته مانه به ماموستا و شه رع دانه ریان ده زانن و فه توکانیان بلاو ده که نه وه و ئه مه یش بیدعه ته کانی ته وان .

وه لّام : له پيشدا پيويسته بليين به کار هيئانی وشه ی شه رع دانه ر به کار هيئانیکی هه له یه چونکه شه رع دانان مافی خوای گه وره یه نه ك به نده کانی ، پاشان بيينه سه ر وه لّامی شوبهه که : هه رچه نده که ئه مانه شتانی تازه داهيئراو نين و هه نديکيشيان وه کو : ئاهه نگه ده ولّه تيه کان هه ر پيوه نديان به دينه وه نيه ، به لّام ئه گه ره هه مويشيان داهيئراو له ناوديندا بن هيچ پيوه نديه کيان به ئيمه وه نيه و ئيمه ليپرسراوی وته و کرداری خوّمانين نه ك خه لّکانی ولّاتانی تر ، ئيمه شوين که وتوی پيشينه چاکه کانی ئه م ئومه ته ين و ئه وان خويان فيريان کردوين که هه موکه سيك ليی وه ره ده گيريتو لييشی ره د ده کرپته وه جگه له پيغهمبهری خوا (ﷺ) ، جا ئه گه ره پيشه وايانی ئه م ئومه ته وه کو: ماليك و شافيعی و ئه هه د و ..... داوای به لگه يان ليپکريت و به بي به لگه ی قورئان و سوننه ت و ئيجماعی هاوه لان قسه يان لي وه رنه گيريت بو خه لّکانو زانايانی ئه م سه رده مه زور به ئاسانی و باشتر .

شوبه‌ی هه‌شتم

نوسه ران له لاپه ره ی حه وتی بابه ته که یاندا فه رموده یه کیان له پیغه مبه ره (ﷺ) وه هیناوه که باس له کو بونه وه ی موسولمانان ده کات له مزگه وت به مه به سقی یادی خوای گه وره وپاشان فه رموده که ده که ن به به لگه بو دروست بونی ئاهه نگی مه ولود و به لایانه وه گه وره ترین و به قووه ت ترین به لگه یه چونکه بایه خیکی زور به لاپه ره ی حه وت ده ده ن وته نانه ت خه تی نوسینه که یشیان له هه مو نامیلکه که جیا ده که نه وه وبه خه تیکی زور گه وره ده ینوسن و پاشان ده لاین : نه م فه رموده باشترین به لگه یه له سه ر مه ولود . نه مه یش ده قی فه رموده که :

عن أبي سعيد قال : خرج معاوية على حلقة في المسجد فقال : ما أجلسكم ؟ قالوا : جلسنا نذكر الله قال : الله ما أجلسكم إلا ذلك ؟ قالوا : الله ما أجلسنا غيره قال : أما إنني لم أستحلفكم تهمة لكم وما كان أحد بمنزلي من رسول الله صلى الله عليه وسلم أقل عنه حديثا مني

وإن رسول الله صلى الله عليه وسلم خرج على حلقة من أصحابه فقال : " ما أجلسكم هاهنا " قالوا : جلسنا نذكر الله ونحمده على ما هدانا للإسلام ومن به علينا قال : " آالله ما أجلسكم إلا ذلك ؟ قالوا : آالله ما أجلسنا إلا ذلك قال : " أما إني لم أستحلفكم تهمة لكم ولكنه أتاني جبريل فأخبرني أن الله عز وجل يباهي بكم الملائكة " . رواه مسلم

وه لآم : كۆ بونه وه له مزگه وت به مه به ستي خویندنی قورئان و فه رمووده و زانسته شه رعیه کان که هه موی یادی خواى گه وره یه ، شه رعى و راستورپه وایه به لآم به مه رجیک نه وه ی له کۆ بونه وه کاندا ده کریت و ده وتریت له گه ل شه رعى خوا دا بگونجیت ، نه گه رهه ر کۆرپو کۆ بونه وه یه ک که ناوی کۆ بونه وه ی ئابنی لئیرا شه رعى و ره وایه بیت که واته بو چی هاوه لی به ریژی پیغه مبه ر (ﷺ) عه بدو اللای کورپی مه سعود رازی نه بو به ئیشی نه و کۆ مه له خه لکه ی که وه کو سوئی و ده رویشه کانی نه مرؤ له مزگه وت دانیشتیون و به ورده به رد زیکری خوا یان ده کرد و ئیشه که یانی به ناشه رعى و ناره وانا ؟

شوبه ی نۆه م

ده لَین : پیغه مبهری خوا (ﷺ) رۆژی له دایکبونی خۆی به رۆژو گرتن به رز رپاگرتوه هه ر وه کوله فه رموده ی قه تاده دا هاتوه که سه باره ت به رۆژو گرتنی رۆژی دوشه ممه پرسپاری لیکرا ئه ویش فه رموی : ﴿ فیه ولدت وفیه أنزل علی ﴾ واته له و رۆژه دا له دایک بوومو هه ر له و رۆژه یشدا قورئانم بۆ لا دابه زیوه ، که واته ئیمه یش به جه ژنو خوشی کردن یادی ئه و رۆژه به رز راده گرین .

وه لām : له فه رموده که دا ته نها له دایکبون نه هاتوه به لکو دابه زینی قورئانیش باسکراوه و ته نها ئه م فه رموده یش نیه که باس له رۆژی رۆژی دوشه ممه ده کات به لکو له فه رموده ی تر دا هاتوه که هۆکاری به رۆژو بونه که به رز بونه وه ی کرده وه کان له رۆژانی دوشه ممه و پینجشه ممه دا بۆ لای خوا ی گه وره یه :

سئل صلی الله علیه وسلم عن صیام یومِ الاثنینِ ویومِ الخمیسِ قال :
 ذَانِکَ یَوْمَانِ تُعْرَضُ فِیهِمَا الْأَعْمَالُ عَلَی رَبِّ الْعَالَمِینَ فَأُحِبُّ أَنْ یُعْرَضَ
 عَمَلِی وَأَنَا صَائِمٌ^{۱۵} .

^{۱۵} النسائي ۲۳۵۸ وابن ماجه ۱۷۴۰ وأحمد ۸۱۶۱ وصححه الألباني في صحيح الجامع ۱۵۸۳

واته : ده ر باره ی به رۆژو بوونی رۆژانی دوشه مه و پیجشه مه
 پرسیار له پیغه مبه ر (ﷺ) کرا ، فه رموی : له م دوو رۆژه دا
 کرده وه کان بۆ لای خوی په روه ردگار به رز ده کرینه وه پیم
 خوشه ئه و کاته ی کرده وه کام بۆ لای خوا به رز ده کرینه وه به
 رۆژو بم .

که واته ئه مه باس له فه زلۆ گه وره یی رۆژی دوشه مه یه نه ك فه
 رمان کردن به ئاهه نگ گێران تیایدا .

ته نانه ت ئه گه ر بیشلین ئه و به رۆژو بونه به رز راکرتنی یادی له
 دایکبونی پیغه مبه ره ، که واته ئاهه نگ گێرانو جه ژن گرتن تیایدا
 پیچه وانه ی سوننه تو رپیزی پیغه مبهری خوا (ﷺ) وخوله فای
 راشیدینه چونکه ئه وان له و رۆژه دا به رۆژو بوونوخه لکی ئه مرۆ
 تیایدا خواردن ده خۆن ، ئایا نان خواردن دژی به رۆژو بوون نیه ؟ ئه
 ی که واته پیغه مبهری خوا (ﷺ) وخوله فای راشیدین بۆ چی
 خواردنیان ساز نه ده کردو ئاهه نگیان نه ده گێرا ؟ ئه وان هه موو
 دوشه مه یه ك به رۆژو ده بوون به لام ته نانه ت یه کجار له هه مو
 ته مه نی پیغه مبهرو (ﷺ) وخوله فای راشیدین و باقی هاوه لانداه به و
 بۆ نه وه ئاهه نگیک نه گێرپرا و خوار دنیک ساز نه کرا ، نان
 خواردنو ئاهه نگ گێرانی خه لکی ئه مرۆ به جیی رۆژو ی سوننه تی
 رۆژانی دوشه مه وه کو نان خواردنو ئاهه نگ گێرانی شیعه کان به

جیبی رۆژو گرتنی رۆژی عاشورا وایه ، ئایا ئه مه دژایه تی کردنی
سوننه ت نیه ؟

ئه گه ر خه لکی ئه مپۆ به پشت به ستن به رۆژو گرتنی رۆژی دوشه
مه ی پیغه مبه ر (ﷺ) جه ژنو ئاهه نگ ساز ده که ن بۆچی هه مو
رۆژانی دوشه مه له سه ر تا سه ری سالدا ئاهه نگ ناگیرن ؟ خو
رۆژو گرتنی دوشه مه تایبه ت به مانگی ربیع الاوله ل نیه ؟ یان بۆچی
له رۆژه کانی تری مانگی ربیع الاول دا ئاهه نگ گیران به رده وامه
؟ ناکا بلین پیغه مبه ری خوا (ﷺ) هه مو مانگه که به رۆژو بوه ؟

شوبهه ی ده هه م

ده لَين : جه ژن گرتنو ئاهه نگ گيراني مانگي مه ولود دلخوشبونه به هاتنه دونيای حه زره تو جييه جي کردني فه رمانی خوی گه وره

یه که ده فه رمیت : ﴿ قَلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلِطْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ ﴾

مَمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ یونس: ٥٨ ئین عه بباس فه رمویه تی : وشه ی

﴿ برحمته ﴾ له ئایه ته که دا پیغه مبه ری خوا ده گریته وه

فه رمانان پیکراوه که دلخوش بین به وره همه ته ی خوا .

وه لام : ئین عه بباس ره زای خوی لی بیت هاتی پیغه مبه ر (ﷺ)

له لایه ن خواوه واته پیغه مبه رایه تی پیغه مبه ر (ﷺ) ده فه رمیت

نه ك له دایکبونی ، به لام جا کی هه یه به قه ده ر سه له فیه کان

به هاتی پیغه مبه ر (ﷺ) دلخوش بیت ؟ ئایا ریژ گرتن له پیغه مبه ر

(ﷺ) و دلخوشبون به هاتی ، زیندو کردنه وه و به ریوه بردنی سوننه

ته کانی و واز هیان له شته داهینراوه کانه یان نانو چیشت خواردنو

چو کلیت به خشینه وه وده ف لیدان ؟

شوبه ی یازده هه م

ده لَیْن : خوای بالاده ست ده فه رمیت : ﴿ وَكَلَّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ

أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَنْثِيْتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۗ ﴾ هود: ۱۲۰ خوای گه وره به سه

رهاتی پیغه مبه رانی بو پیغه مبه ر (ﷺ) باس کردوه بو ئارام بونو

جیگیر بونی دلّی حه زره ت ، ئایا باسکردنی ژیانوبه سه رهاتی گه

وره ی هه مو پیغه مبه ران ئارامی و جیگیر بونی دلّی ئیمه ی تیدا نیه

له سه ره ئاین ؟

وه لّام : خوای گه وره له قورئاندا داستانی نه زیه تو نازاری پیغه مبه

رانی بو پیغه مبه رمان باس کردوه تا وه کو بزانیّت پیغه مبه رانی

پیشویش وه کوئه و ده ردو رنجیان له ده س ئومه ته که یان کیشاوه

و خوئی له م ریگایه دا به ته نه نه زانیّت ، به لّام ئیوه چی ئایا ژیان

نامه ی پیغه مبه ر (ﷺ) ده خویننه وه بوئه وه ی ده رسی لّی وه ره

بگرن ؟ له زورینه ی مه ولوود نامه کاندا هیچ باسیک له ژیان پیغه

مبه رایه تی پیغه مبه ر (ﷺ) نه کراوه ، کاتیک که ده گه نه سه ره

باسی له دایکبون ، به گیرانه وه ی رسته ی ((فوضعت النبیّی احمد

المصطفي (ﷺ))) له زمانی ئامینه وه هه مو هه لّ ده سنه سه ره پاو به

پارچه هۆنراوه ی ((یا محمد المصطفي (ﷺ) جئت بالصدق والصفاء))

کو تابی به ئاهه نگه که دینن .

شوبهه ی دوازده هه م

یادی مه ولوود کاریکه زانایانی ئیسلام و موسولمانان به گشتی به چاکی ده زانن له هه مو شارو شاروچکه کاندا و ئین مه سعودیش ده فه رمیت : ﴿ ما رأه المسلمون حسنا فهو عندالله حسن ﴾ واته : هه رشتیک که باوه ر داران به چاکو به جوانی بزنان ئه وا ئه و شته لای خوایش جوانه .

وه لّام : ئه لف و لامی (ال) سه ر وشه ی ﴿ المسلمون ﴾ له فه رموده که دا یان بو ئیستیغراقه یان ئه لف و لامی جنسه یان عه هد ، ئه گه ر بو ئیستیغراق بیّت ئه وا جی نشینی وشه ی (کلّ) ه واته (کلّ المسلمین) یانی : تیکرای زانایانی ناو موسولمانان له هه ر سه رده میکدا ئه و شته به چاک بزنان ، که ئه مه ئه بیّت به ئیجماعی ئه هلی عیلم و ئیجماعیش به لای ئیمه وه موعته به ره ، به لّام هه رگیز ئه م ئیجماعه له میژوودا بو جه ژنی مه ولوود روی نه داوه ، وه ئه گه ر بو جنس بیّت جی نشینی وشه ی (بعض) ه واته (بعض المسلمین) یانی هه ندیک له زانایان به چاکی بزنان و هه ندیکیان به خراب ، جا له م کاته دا ئه بیّت به بابه تیککی جیی ناکوکی زانایان و که سائیک مافی خوایانه ئه گه ر وه ری نه گرن به لّام لیّره دا ئه لف و

لامه که هیچیان نیه به لکو ئه لف ولامی عه هده واته موسولمانانی ئه و سه رده مه ی که ئین مه سعود له باره یه وه قسه ده کات که هاوه لانئ پیغه مبهری خوا (ﷺ) بوون به به لگه ی ده قی فه رموده که ی ئین مه سعود که نوسه ران به شیکیان هیئاوه و به شه که ی تریان قرتاندوه ئه مه یش ئه بیّت به ئیجماعی هاوه لان .

پیویسته بو رونبونه وه ی بابته ته که ده قی فه رموده که ی ئین مه سعود به ته وای بهینن که ئه فه رمیت : ﴿... ثُمَّ نَظَرَ فِي قُلُوبِ الْعِبَادِ بَعْدَ قَلْبِ مُحَمَّدٍ فَوَجَدَ قُلُوبَ أَصْحَابِهِ خَيْرَ قُلُوبِ الْعِبَادِ فَجَعَلَهُمْ وَرَاءَ نَبِيِّهِ يُقَاتِلُونَ عَلَى دِينِهِ فَمَا رَأَى الْمُسْلِمُونَ حَسَنًا فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ حَسَنٌ وَمَا رَأَوْا سَيِّئًا فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ سَيِّئٌ﴾^{۱۶}

واته : پاشان خوای گه وره سه یری دلئ به نده کانی خوئی کرد پاش دلئ موحه مه د (ﷺ) دیتی که دلئ هاوه لانئ موحه مه د (ﷺ) چاکترینی دلئ به نده کانن هه ر بوئه ئه وانی کرد به پشتیبانو وه زیری پیغه مبه ره که ی (ﷺ) که بو سه رخستنی دینه که ی جیهادیان کرد ، که واته هه رچی ئه و موسولمانانه به چاکیان زانی ئه

^{۱۶} أخرجه احمد (۱ / ۳۷۹) ، والطیالسی فی (مسنده) ص ۲۳ ، والخطیب فی الفقیه والمتفقه (۱ / ۱۶۶) .

وا ئه و شته لای خوای گه وره یش چاکه و هه رچی ئه وان به خراپیان زانی ئه و شته لای خوای گه وره یش خراپه .
 که واته ده ر که وت که ئه م فه رموده ئه وه ناگه یه نیت که مادام خه لکی ئه مرۆ ئاهه نگ وجه ژنی مه و لودیان پی چاکه که واته لای خوای گه وره یش چاکه ، زۆر ئاشکرایشه که ئه م فه رموده نه ک هه ر به لگه نیه بو ره و ابونی جه ژنی مه ولود به لکو به لگه یه دژ به و کۆرۆ ئاهه نگه چونکه مه به ستی ئین مه سعود له وشه ی ﴿ المسلمون ﴾ هاوه لانی پیغه مبه ر بونه ک موسولمانانی ئه م سه رده مانه .

جا پرسیارمان ئه وه یه که ی هاوه لان ئاهه نگه له دایکبونی پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَام) یان گیرا و له چه سالیکیدا بوو له کوئی کۆ بونه وه و شیوازی ئاهه نگه که یان چۆن بو ؟

هه رکات به لگه تان هیئا له سه ر ئه وه ی که هاوه لان کۆرۆ کۆ بونه وه و ئاهه نگ گیرانیان بو له دایکبونی پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَام) هه بوه جا ئه م فه رموده بکه ن به به لگه بو خۆتان .

ئه وه ی که بابه ته که ئاشکراتر ده کاتو شوبهه ی به رامبه ره که یشمان به ته وای پوچه ل ده کاته وه ئه وه یه که ئین مه سعود باس له هه لێژاردنی ئیمامی ئه بو به کر بو جیگری پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَام) له لایه ن تیکرای هاوه لانه وه ده کات وه کوله ریوایه تی ئیمامی

حاکم دا ئه م زیاده یشی له گه لدایه که ده فه رمیت : ﴿ و قد رأی الصحابة جميعا أن يستخلفوا أبا بكر رضي الله عنه ﴾^{۱۷} واته : به راستی تیکرای هاوه لآن یه کده نگ بوون له سه ر ئه وه ی که ئه بوبه کر بکه ن به جیگری پیغه مبهری خوا (ﷺ) ، که واته پوخته ی فه رمایشته که ی عه بدو اللای کوری مه سعود ئه وه یه : مادام که تیکرای هاوه لآن پیمان باش بو که ئیمامی ئه بو به کر بیئت به جیگری پیغه مبهری خوا (ﷺ) که واته ئه و خیلافه تو جیگریه خوی گه وره یش پیی باشه .

^{۱۷} المستدرک جزء ۳ ص ۸۳.

شوبه‌هی سیانزه هه‌م

ده لاین : ئین ته عییه له کیتابی إقتضاء الصراط المستقیم لاپه ره ی ۲۶۶ دا ده لایت : ئه و داهینراوه ی موسولمانان که یادی مه و لوودی پیغه مبه ره ئه گه ر له به ر خوشه ویستی بو پیغه مبه ر و گه وره راگرتی بیت هه رچه نده هاوه لان و پیشینه باشه کانیش نه یان کردبیت کارنکی جوانو په سه نده .

وه لām : نوسه ران وه کو ئیشه کانی پیشویان لیره یشدا بو چه واشه کردنی موسولمانان بی ئه وه جومله عه ره بیه که ی شیخ الاسلام بهین به شیکی کورت له که لامی ئه ویان هیناوه و پاشماوه که یان قرتاندوه ، هه ربویه پیویسته له پیشدا فه رموده که ی شیخ الاسلام به ته واوی بهین تا بابه ته که رون بیته وه :

وكذلك ما يحدثه بعض الناس، إما مضاهاة للنصارى في ميلاد عيسى عليه السلام، وإما محبة للنبي صلى الله عليه وسلم، وتعظيماً. والله تعالى قد يشبههم على هذه المحبة والاجتهاد، لا على البدع من اتخاذ مولد النبي صلى الله عليه وسلم عيداً، مع اختلاف الناس في مولده، فإن هذا لم يفعله السلف مع قيام المقتضي وعدم المانع منه، ولو كان هذا خيراً محضاً أو راجحاً لكان السلف رضي الله عنهم أحق به منا“ فإنهم كانوا

أشد محبة لرسول الله صلى الله عليه وسلم وتعظيماً له منا، وهم على الخير أحرص، وإنما كمال محبته وتعظيمه في متابعتة وطاعته واتباع أمره وإحياء سنته باطناً وظاهراً، ونشر ما بعث به، والجهاد على ذلك بالقلب واليد واللسان، فإن هذه هي طريقة السابقين الأولين من المهاجرين والأنصار والذين اتبعوهم بإحسان .

واته : نه وه ی که هه نديک خه لک ده يکه ن يان شوين که وتنی گاوره کانه له ئاهه نگی له دايکبونی پیغه مبه ر عيسا دا يان خوْشه ويستيه بۆ پیغه مبه رو ريزگرته له و ، خواى گه وره له سه ر ئه و خوْشه ويستى وهه ولدانه پاداشيان ده داته وه ، نه ک له سه ر ئه وبیدعه ته که له دايکبونی پیغه مبه ريان کردوه ته جه ژن ، هه ر چه نده که خه لکی ناکوکیان هه يه له دیاری کردنی رۆژی له دايکبونه که يشدا ، به راستی پیشینه کان ئه م ئیشه يان نه کردوه له گه ل ئه وه يشدا که هوکار بۆ کردنی هه بوه و به رگریش له رپی کردنیدا نه بوه ، ئه گه ر ئه م ئاهه نگ گيړانه خيړو چاکه بوايه ت ئه وا پیشینه کان له ئیمه شایسته تر بوون بۆ کردنی چونکه ئه وان خوْشه ويستى ورپړيان بۆ پیغه مبه ر (ﷺ) زیاتر بوه تا ئیمه و سوور تریش بوون له سه ر خيړو چاکه ، به لام له راستیدا خوْشه ويستى راسته قینه و ريزگرتن له پیغه مبه ر (ﷺ) بریتیه له شوین که وتنی پیغه مبه ر (ﷺ) و گوپړايه لی کردنیو به رپوه بردنی فه رمانه کانپو زیندو

کردنه وه ی سوننه ته کانی و بلاو کردنه وه ی ئه و دینه ی که ئه و بو ئه وه نیرواره و هه و لو تیکۆشان له پیناوی ئه مه دا به دلو به ده ستو به زمان ، به راستی ئه مه یه ریگای یه که م پروا داران له کۆچه رانو یارمه تی ده رانوشوین که وتوانی ئه وان .

ئییسته که جومله که مان به ته واوی هیئا هه رکه س توژیک زانیاری و تیگه یشتن و ویزدانی هه بیته بو ی ده ره که ویت که شیخ الاسلام ابن تیمیه دژی ئه م ئاهه نگ گپرانه بوه ، به لام بو زیاتر و نکرده وه ی ئه م راستیه با جاریکی تر پیکه وه پروانینه چه ن شوینیکی فه رمایشه که ی .

۱- فإن هذا لم يفعله السلف مع قيام المقتضي وعدم المانع منه واته : به راستی پيشینه كان ئه م جه ژنه یان نه کردوه له گه ل ئه وه هیشدا که هوکار بو کردنی هه بوه و به ر به ستیش له رپی کردنیدا نه بوه . مه به ست له (بونی هوکار) بونی خوشه ویستی و ریز بو پیغه مبه ره له دلی پيشینه كاندا . چونکه ئاههنگ گپران ئاههنگو جه ژنه كان به خوشه ویستی و ریز بو پیغه مبه ر ده زانن .

که واته به ره به ستو مانع له رپی پيشینه كاندا ته نیا ئه وه بوه که به خیر و چاکه یان نه زانیوه بویه هیچ کات نه یانکردوه .

۲- ولو كان هذا خيراً محضاً أو راجحاً لكان السلف رضي الله عنهم أحق به منا“ فإنهم كانوا أشد محبة لرسول الله صلى الله عليه وسلم

وتعظيماً له منا، وهم على الخير أحرص واته : ئە گه ر ئە م ئاهه نگ گپرانه خيرو چاكه بوايه ت ئە وا پيشينه كان له ئيمه شايسته تريون بو كردنى چونكه ئە وان خوشه ويستى ورپريان بو پيغه مبه ر (ﷺ) زياتر بوه تا ئيمه و سوور تريش بوون له سه ر خيرو چاكه .

كه واته جه ژنى مه ولوود له باوه رى شيخ الاسلام دا نه خيرو چاكه يه و نه نيشانده رى رپزو خوشه ويستيه بو پيغه مبه ر (ﷺ) چونكه ده فه رميت :

وإنما كمال محبته وتعظيمه في متابعتة وطاعته واتباع أمره وإحياء سنته باطناً وظاهراً واته : به لام له راستيدا خوشه ويستى راسته قينه و رپزگرتن له پيغه مبه ر (ﷺ) برپتیه له شوین كه وتنى پيغه مبه ر (ﷺ) و گوپرايه لى كردنيو به رپوه بردنى فه رمانه كانيو زيندو كردنه وه ی سوننه ته كانى .

فإن هذه هي طريقة السابقين الأولين من المهاجرين والأنصار والذين اتبعوهم بإحسان واته : به راستى ئە مه يه رپگای يه كه م برپوا داران له كوچه رانو يارمه تى ده ران وشوین كه وتوانى ئە وان . به نوسه رانى ئە و ناميلكه ده ليم له خواى گه وره بترسن با دوژمنايه تيتان له گه ل ئە هلى سوننه وجه ماعه واتان لى نه كات كه درۆ به ده م زانايانه وه بكه ن ، فه رموده كان و وته ی زانايان مه قرتين ئە مه تاوانه و باش وايه بلیم جينايه ته له گه ل دين .

ئیمامی ئیبن ته مییه پشتگیری بیدعه تی جه ژنی مه ولوود ناکات به
 لکو مه به سقی خه لك له گپرانی ئاهه نگی له دایکبونی پیغه مبه ر
 ده کات به دوو به شه وه : به شی یه که م : که سانیک که مه به
 ستیان لاسایی کردنه وه ی گاوره کانه ، به شی دووهه م : که
 سانیک دلسوزو دین خوشه ویست که به خه یالی خویمان نه م ئیشه
 یان به چاک ده زانن و به س له به ر خوشه ویستی بو پیغه مبه رو ریز
 گرتن له و جه ژن ده گرن ، که شیخ الاسلام هیوای وایه له به ر نه
 زانین و دلپاکیان خوای گه وره له سه ر خوشه ویستی پیغه مبه ر
 پاداشیان بداته وه نه ک له سه ر بیدعه تی جه ژن گرتن بو له دایکبون

شوبهه ی چوارده هه م

ده لَین : میژوو نوسان وغه یری ئە وانیش له وانه ئیمامی ئین که سیر مه دحییکی زۆری پاشای هه ولیر واته موزه ففه ره بو سه عیدی کوکوبری ده که ن و پاشان ده لَین ئە م پاشا به ریزه له مانگی ره بیعی یه که م دا ئاهه نگی یادی مه ولوودی ده گیڤرا به شیوه یه کی گه وره و فراوان .... ئە م وه سف و سه نای ئین که سیر ه کیفایه ته

وه لَام : هه رچه نده که یاقوت میژوو نوسی هاو چه رخی سولتان موزه ففه ری هه ولیر له موعجه مه که ی خویدا ئە وی به پیاویکی سته مکار و خراپ ناو بردوه به لَام به پیچه وانه وه ئیمامی ئین که سیرو ئیمامی زه هه بی و که سانیکی دیکه له زانایان مه دحی زۆری سولتانی هه ولیریان کردوه و ئە ویان به پیاویکی خزمه تکاری دین ناساندوه .

ئیمامی زه هه بی ده فه رمیت : پیاویکی خیرخواز بوه هه مورۆژیک نانی به ناو خه لکا بلاو کردوه ته وه و هه مو سالیك جلو به رگی بو فه قیرو هه ژار کپیوه ، چوار ته لارو بینای بو نه خوْشانی تایه ت و ئیفلیج و په ك که وته کان دروست کردوه و هه مودوشه ممانو پینج شه ممان سه ردانی کردوون و قسه ی خوْشوگالته ی له گه ل

کردوون ، بینای تاییه ت به ئافره تانی بیکه سو مندالانی بی باوکی
 دروست کردوه و به سه ر نه خوښخانه کاندا گه راوه ، بو غه ریسو
 موسافیر میوانخانه ی هه بوه و پیداو یستیه کانیا نی جی به جی کردوه ،
 خویندنکای بو هه ردوو مه زهه بی شافیعی و حه نه فی داناوه و خه
 رجی کیشانون ، له کوږی زیکرو حالی ده رویشو سو فیه کاندا به
 شداری کردوه و جگه له مه خوښی و شادیه کی تری نه بوه ، نه
 بهیشتوه هیچ بی شه رعیه ک بیته ناو ولاته وه ، خانه قاو ته کیه ی بو
 ده رویشو سو فیه کان دروست کردوه و خویشی به شداری له کوږه
 کانیا ندا کردوه ، هه مو سالتیک نه سیرو زیندانی زوری ئازاد کردوه ،
 خزمه تی حاجیا نی مالی خوای کردوه و ریگای بو حه ج کردوه ته
 وه و ئای بو سه حرای عه ره فات راکیشاوه ، بایه خی زوری به
 ئاهه نگی مه ولوود داوه به شیوازیک که وه سف ناکریت ، خه لکی
 له عیراقو حیجازه وه بو ئاهه نگه که ی هاتوون گومه زی دارین بو
 خوږیو وه زیره کانی دروست کراوه و رازینراوه ته وه و گروپی
 موسیقا و گوږانی ویا ریزانی له و گومه زانه دا کو کردوه ته وه و هه
 موو دوا ی عه سریک خو ی هاتوه بو نه و شوینانه بو حه سانه وه ،
 مانگا و وشتر و مه رو بزنیکی زوری کرپوه و سه ربرپاون و خواردنی
 جوږاو جوږساز کراوه و سو فی و ده رویشه کان له و گومه زانه دا
 کوږی زیکریان گپراوه و وتاری تیا دا دراوه ، ئین دحیه کیتابیکی مه

ولوود نامه ی بو نویسه و ئه ویش هه زار دیناری ئالتونی پیداره ،
 پیاویکی خو به که م زانو خیرخوازو سوننه ت خوشه ویست بو شه
 رعزانو فه رمووده ناسانی زور خوشویستوه ، پاره ی به شاعیران
 داوه ، ههچکات نه وتراوه له شه ریکدا شکه ستی هیناییت ،
 میژوونوسی کورد ئین خه له کانیش ئه م شتانه ی وتوه ، له
 دایکبوی مانگی موچه پره می سالی ۵۴۹ ی کۆچی بو له هه ولیر
 و له چوارده ی ره مه زانی سالی ۶۳۰ دا کۆچی دوایی کردوه ، به
 مه به ستی ئه وه ی له خاکی حیزازدا بنیژریت خراوه ته تابو تو له
 گه ل کاروانی حاجیاندا هه لگیراوه و براوه ، به لام له به ر بی ئاوی
 ئه و ساله حاجیان گه راونه ته وه و ناچار له شاری کوفه ئه سپه رده
 کراوه .

ئیمامی ئین که سیر له مه دحی ئه ودا هاوشیوه ی ئه م وتانه ی
 پیشوی فه رمووه و به م زیاده وه که هه مو سالیك بو ئاهه نگی مه
 ولوودی پیغه مبه ر (ﷺ) سفره ی رازاندوه ته وه ، پینج هه زار سه
 ر حه یوانی برژاو، ده هه زار مریشک ، سه ده زار کوبه شیروسی
 هه زار ته به ق هه لوا له سه ر سفره که ی بوه ، ماموستایانی ئابنی و
 ده رویشو سوڤیه کانی کۆ کردوه ته وه و خه لاتی کردون ، له
 نویژی نیوه رۆی رۆژی یه که می ئاهه نگه که وه کۆری زیکرو حالی
 سوڤی وده رویشه کان ده ستی پیکردوه تا نویژی به یانی رۆژی دووه

م به رده وام بوه ، پاشا خوئی له گه ل ده رویشو سو فیه کان ره قسی کردوه ، ره بیعه خاتونی خیرانی ده لیت : کراسه که ی به ری پینج دیرهه م نه ژباوه و من له سه ر نه مه سه ر زه نشم نه کرد به لام نه و نه یوت : کراسه که ی خوّم پینج دیرهه م بیتو ماله که م بکه م به خیر له وه چاکتره که کراسی گران به ها له به ر بکه مو ئاگام له فه قیرو هه ژاران نه بیت ، هه مو سالیك سی سه ده ه زار دیناری سه رفی ئاهه نگی مه ولوود کردوه ، سه ده ه زار دیناری بو میوانخانه تاییه ت کردوه و سی هه زار دیناری له مالی خوادا سه رف کردوه ، له فه لای هه ولیر کۆچی دوایی کردوه و وه سیه تی کردوه له مه ککه ی پیروز بنیژریت .

پرسیار : ئایا خز مه تکار بوونی سولتان موزه ففه ر به دین و به موسولمانان ده بیت به به لگه بو شه رعی بونی ئاهه نگی مه ولوود ؟ وه کو نوسه رانی نامیلکه که وتویانه : نه م مه دحه ی ئیمامی ئین که سیر کیفایه ته ! ئایا دین له سولتانی داد په روه رو خیر خواز وه ر ده گیریت یان له پیغه مبه ر (ﷺ) و هاوه لانی ؟

هه روه کو وتمان نوسه ران له لاپه ره ی شه شی نامیلکه که یاندا سه ره تای سه ره له دانی ئاهه نگی مه ولوودیان بو سه رده می ده سه لاتنی پاشای هه ولیر گیراوه ته وه و هه ولیان داوه له ژیر مه دحه زانایان بو پاشا دا شه رعیه ت به ئاهه نگی مه ولوود بیه خشن ، به

لام پیوسته بلین : سه ره تای داهینانی بیدعه تی جه ژنی مه ولوود ده گه رپته وه بو سه رده می ده سه لاتداری شیعه فاطمه کان له ولاتی میسر له سه ده ی چواره م دا پاشان سولتان موزه فقه ر له سه ده ی حه وته م دا زیندوی کردوه ته وه ، هه روه کو ئیمام تقی الدین احمد بن علی المقریزی ده فه رمیت : کان للخلفاء الفاطمیین فی طول السنة أعیاد ومواسم، وهي: موسم رأس السنة، وموسم رأس العام، ویوم عاشوراء، ومولد النبی صلی الله علیه وسلم، ومولد علی بن ابي طالب رضي الله عنه، ومولد الحسن ومولد الحسين علیهما السلام، ومولد فاطمة الزهراء علیها السلام، ومولد الخلیفة الحاضر، وليلة أول رجب، وليلة نصفه، وليلة أول شعبان، وليلة نصفه^{۱۸}.

واته : ده سه لاتداره فاطمه کان له دریزه ی سالد کومه له جه ژنو ئاهه نگیکیان هه بو له وانه : ئاهه نگی سه ری سال ، هه روه ها سه ری سالی کوچی ، ئاهه نگی رژی عاشورا ، ئاهه نگی له دایکبوونی پیغه مبه ر (ﷺ) ، ئاهه نگی له دایکبوونی ئیمامی عه لی ، ئیمامی حه سه ن ، ئیمامی حوسه ین ، فاطمه ی زه هرا ، ئاهه نگی له دایکبوونی ده سه لاتداری کات ، ئاهه نگی تاییه ت به شه وی یه که

^{۱۸}المواعظ والاعتبار بذكر الخطط والآثار (۱/ ۴۹۰)

می مانگی ره جه ب ، هه روه ها شه وی نیوه ی ره جه ب ، ئاهه
نگی تاییه ت به شه وی یه که می مانگی شه عبان ، هه روه ها شه
وی نیوه ی شه عبان .

هه روه ها موفتی قه دیمی ولاتی میسر شیخ محمد بن بخیت المطیعی
ده فه رمیت : مما أحدث وكثر السؤال عنه الموالد، فنقول : إن أول
من أحدثها بالقاهرة الخلفاء الفاطميون، وأولهم المعز لدين الله . أحسن
الكلام فيما يتعلق بالسنة والبدعة من الأحكام (ص: ٤٤)

له وداهیتر اوانه ی که پرسیار زور له باره یانه وه ده کریت ئاهه نگی
له دایکبوونه کانه ، که ده لیین : یه که م که س که دایهیتاون له
شاری قاهره ده سه لاتداره فاتمیه کان بوون وه یه که م که سیان
المعز لدين الله بوه .

هه روه ها گه وره زانای میسر شیخ علی محفوظ رحمه الله ده فه
رمیت إن أول من أحدثها - أي الموالد - بالقاهرة الخلفاء الفاطميون في
القرن الرابع، فابتدعوا ستة موالد: المولد النبوي، ومولد الإمام علي
رضي الله عنه، ومولد السيدة فاطمة الزهراء رضي الله عنها، ومولد
الحسن والحسين رضي الله عنهما، ومولد الخليفة الحاضر . الإبداع في
مضار الابتداع (ص: ٢٥١)

واته : یه که م که س که ئاهه نگی جه ژنی مه ولوودی داهیتا ده سه
لاتداره فاتمیه کان بوون له قاهره له سه ده ی چواره می کوچی دا ،

که شه ش ئاهه نگي له دايکبوونيان داهيئا ، ئاهه نگي له دايکبووني پيغه مبه ر (ﷺ) ، ئيمامي عه لي ، خاتوفاتيমে ي زه هرا ، ئيمامي حه سه ن وحوسه ين و ده سه لاتداری کات .

که واته ده رکه وت که يه که م جار شيعة کان له سه ده ي چوارهم دا ئه م بیدعه ته يان دروست کردوه و دواتر سولتان موزه ففه ر له سه ده ي حه وته مدا تازه ي کردوه ته وه .

پرسیار : نوسه رانی نامیلکه که ئاهه نگ و جه ژنی له دايکبونی پیغه مبه ر (ﷺ) به نیشانه ي خوشه ويستی و ریژگرتن له پیغهمبهري خوا (ﷺ) و به ریوه بردنی ئه مرو فه رمانی خوی گه وره ده زانن جا که واته بوچی پیغه وایانی ئه م ئومه ته وه کو : مالیک و شافعی و ئه حه دو حه سه نی به سری و سوفیانی سه وری و بوخاری و موسلیم و..... ئه م ئاهه نگه یان نه گیرواه ؟ ئایا پیغه مبه ر (ﷺ) یان خووش نه ويستوه و ریژیان لی نه گرتوه ؟ ئایا شیعه فاتیمه زندیقه کان پیغه مبه ر (ﷺ) یان خوشیستوه و ریژیان لیگرتوه ؟ ئه وانه ي که ئیمامی ئیبن که سیر ده رباره یان ده فه رمیّت :

هم كفار، فساق، فجار ملحدون، زنادقة، معطلون الإسلام جاحدون
ولمذهب الجوسية معتقدون !؟

جگه له مه یش ده لیین : ته نانه ت ئه گه ر سولتان موزه ففه ریش یه که م که س بیّت که ئه م جه ژنو ئاهه نگه ي داهیتابیّت چی له وه

زعه که ده گوریت؟ ئایا نه گه ر ده سه لاتداریکی کوردی داد په
روه ر که زانایان وه سفیان به چاکه کردوه دایهیناییت به وه نه کریت
شه رعیهه تی بی بیه خشریت؟

ئایا مه دحی ئیمامی ئین که سیر بوئه بو سه عید نه وه ده گه یه نیت
که ئین که سیر به ئاهه نگی مه ولوود رازی بوییت؟
که واته نه بیت نه وه یش بلین که زانایان به ده هولو زورنا و ته پلو
موسیکا و گورانی و هه لپه رکیکه ی ناو ئاهه نگ و جه ژنی مه
ولووده کانی نه بو سه عیدی هه ولیر رازی بوون چونکه له کیتابه
کانبانا باسیان لی کردوه !!؟

ئین خه له کان میژوو نوی کورد ده لیت : فإذا كان أول صفر
زينوا تلك القباب بأنواع الزينة الفاخرة المتجملة، وقعد في كل قبة
جوق من الأغاني، وجوق من أرباب الخيال ومن أصحاب الملاهي، ولم
يتركوا طبقة من تلك الطبقات (طبقات القباب) حتى رتبوا فيها
جوقاً.

واته : که سه ره تاي مانگی سه فه ر ده هات نه و گومه زانه به هه
موو جوړه جوانکاریه کی گران به ها ده رازیندرايه وه و له ناو هه ر
گومه زیکدا تیبکی موسیکا و گروپیکی گورانی بیژو گروپیک بو
نوخته گپړانه وه و قسه ی خوش داده نران ، هیچ گومه زیک نه بو
که خالی بیت له و گروپانه .

هه ر وه ها ده لیت : وتبطل معایش الناس في تلك المدة، وما يبقى لهم شغل إلا التفرج والدوران عليهم . واته : له و ماوه یه دا ئیشو کاری خه لکی ته عتیل کراوه و خه لکی شار کاریکیان نه بوه جگه له رابواردن .

پاشان ده لیت : فإذا كان قبل يوم المولد بيومين أخرج من الإبل والبقر والغنم شيئاً كثيراً زائداً عن الوصف وزفها بجميع ما عنده من الطبول والأغاني والملاهي، حتى يأتي بها إلى الميدان.

واته : دو رۆژ پیش ئاهه نگی له دایکبوونی پیغه مبه ر (ﷺ) وشتر و مانگا و مه رو بزنیکی یه کجار زور و له رادده به ده ری ده هینایه ده ره وه و به ده هۆلو زورنا و ته پلو و موسیقا و گورانی وتن به ره و فولکه ی ناو شار ده بران بو سه ربرین .

له راستیا سولتان موزه ففه ر پیاویکی دین خو شه ویست بوه که نه م ئاهه نگ گپران و جه ژن گرتنانه ی به شه رعی و ره وا زانیوه ، بیگومان نه گه ر بیزانیایه ت حه رامه نه یده کرد ، سولتان موزه ففه ر له ژیر کاریگه ری قسه کانی مه لایه کی سوئی به ناوی شیخ عومه ر نه م جه ژنو ئاهه نگانه ی نه نجام داوه وه کو ئیمامی نه بو شامه نه فه رمیت : وكان أول من فعل ذلك بالموصل الشيخ عمر بن محمد الملا أحد الصالحين المشهورين، وبه اقتدى في ذلك صاحب إربل وغيره.

واته : یه که م که سیځ که ئاهه نگ و جه ژنی گرتوه له شاری
 موسل شیخ عومه ری کوری موحه ممه دی مه لا بوه که پیاوچاکیکی
 به ناو بانگ بوه و پاشای هه ولییر و خه لکانی تریش چاویان له و
 کردوه و شوینی ئه و که وتن .

شوبه ی پانزه هه م

له لاپه ره ی هه شته مدا ده لّین : گه وره یی یادی مه ولود وه ر ئه گیریت له فه رمایشقی حه زره ت که باس له گه وره یی رۆژی جومعه ده کات و ده فه رمیت : (فیه خلق آدم) واته : له م رۆژه دا که رۆژی جومعه یه ئاده م دروست کراوه ، ئینجا که به هۆی پیغه مبه ریک رۆژی جومعه له رۆژانی تر گه وره تر بیت ئه بی ئه و رۆژه که حه زره ت تیایدا له دایک بووه چه نی گه وره بیت که گه وره ی هه موو پیغه مبه رانه

وه لّام : له م شوبه دا خراپتر له هه موو پیلانه کانی پيشویان سی وشه یان له فه رمووده که ده ر هیناوه و پاشماوه ی فه رمووده که یان له خوینه ران شاردوه ته وه ، که ئه مه ده قی فه رمووده که یه : ﴿ خیر یوم طلعت فیه الشمس یوم الجمعة فیه خلق آدم وفیه أهبط وفیه تیب علیه وفیه قبض وفیه تقوم الساعة ﴾ واته : چاکترین رۆژیک که خۆر تیایدا هه لهتابیت رۆژی جومعه یه ، له و رۆژه دا ئاده م دروست کراوه و هه رله و رۆژه دا له به هه شت دا به زیندراوه بۆ سه ر روی زه وی و له و رۆژه یشدا ته وبه ی لی وه ر گیراوه و له و رۆژه دا کۆچی دوایی کردوه و هه رله و رۆژه یشدا به که دونیا کۆتابی بی دیت و قیامه ت به رپا ده بیت .

له رپوایه تیکی تر دا هاتوه : ﴿ فيه خلق آدم وفيه أدخل الجنة وفيه أخرج منها ﴾ له رپوژی جومعه دا ئاده م دروست کراوه و هه رله و رپوژه دا براوه ته به هه شته وه و هه ر له و رپوژه یشدا له به هه شت ده ر کراوه .

له فه رمووده یه کی تر دا هاتوه ﴿ و فيه ساعة لا يصادفها عبد مؤمن و هو في الصلاة يسأل الله شيئا إلا أعطاه إياه ﴾ واته : هه ر له و رپوژه دا کاتیکی تیدایه که ئه گه ر به نده یه کی بر وا دار له و کاته دا خه ریکی نوپژ خویندن بیټ و دوّعا بکات بیگومان خوی گه وره ئه یداتی .

ئه م فه رموودانه باس له فه زلّو گه وره یی رپوژی جومعه ده که ن و بوّ ئه وه نابن که بیدعه تی جه ژنی مه ولوودیان پیّ شه رعی بکریټ ، ئه گه ر دروست بوونی پیغه مبه ر ئاده م له رپوژی جومعه دا جه ژن بیټ و جه ژنی له دایکبوونی پیغه مبه ر موحه مه د (ﷺ) ی لیّ وه ر بگریټ که واته ئه بیّ بلّیین ده رکردنی ئاده م له به هه شت و له دونیا ده ر چونیشی چه ژنه .

شوبه ی شازده هه م

له لاپه ره ی نوّی نامیلکه که دا ده لّین : خوی ای به رزو بلند فه رموویه تی ﴿ و ذکرهم بأیام الله ﴾ ، واته : (رۆژه کانی خویان بیر بجه ره وه) رۆژی له دایکبوونی چه زره ت له رۆژه کانی خوییه ، ئایا نازان زۆربه ی کرده وه کانی چه ج زیندوو کردنه وه و یاد کردنه وه ی چه ند روداو یکی پیروژن ؟ بۆ نمونه هاتوچۆ کردنی نیوان سه فا و مه روه ، ره جم کردنی شه یتان و قوربانی کردن ، ئە مانه هه مووی چه ن به سه رهاتیکی رابوردوی پیغه مبه رانه که موسولمانان هه موو سالیکی یادی ده که نه وه ، وه یادی له دایکبوونی پیغه مبه ری خویا یش یادی خویو هاوه لانیه تی ئیتر بۆچی شیرک و گومرایی و چه رام بیّت !!!

وه لّام : بونی ئە م شوبه له دلّی لایه نگرانی چه ژنی مه ولوود دا نیشانه ی نه بوونی به لگه یه بۆ به ر گریکردن له چه ژنه که یان ، ئە مه هه ر به لگه نیه و بۆ وه لّام دانه وه یش نابیّت ، هه موسولمانیک فه رقی نیوان مه ناسیکی چه ج و ئاهه نگی مه ولوود ده زانیّت ، مه ناسیکی چه ج له لایه ن خویا گه وره وه دامه زراوه و ئە مرو فه رمانی خواو ره سولّی خوییه ، به لّام ئاهه نگی مه ولوود له لایه ن شیعه زیندبکه کانه وه دامه زراوه و شوین که وتنی هه وای نه فسه ،

کام عه قلی سه لیم نه م دوانه نه کات به یه ک؟ نه مه له
کاتیکشدايه که دین کامل بوه و پیویستی به لی زیاد کردن و لی که
م کردن نیه .

شوبه ی حه قده هه م

له کۆتایی لاپه ره ی حه وته مدا ده لئین : بیگومان یادی مه ولوود یه کیچکه له نیشانه کانی خوۆشی و شادی به هاتنه دونیای حه زره ته وه و به هۆی ئه م خوۆشی و شادیه وه بوو که بیئاوه رانیش سویدیان پی گه یشت هه وه کو ئیمامی ئین حه جه ر له فتح الباری ب ۹ ل ۱۴۵ به لگه ی له سه رهیناوه ته وه ، که ده فه رمیّت : سووه یلی ده لئیت : عه بباسی کوری عبدالمطلب ده فه رمیّت : کاتی که ئه بووله هه ب مرد دوای سالتیک له خه وما بینیم له حالیکه خراپا بوو ، وتی له دوای ئیوه نه حه ساومه ته وه و پشویه کم نه داوه ته نهائه وه نه بیّت که هه موو رۆژئیکی دوشه مه سزام له سه ر سووک ده کریت ، حه زره تی عه بباس ده فه رمیّت : ئه و سزا سووک بوونه ی به هۆی ئه وه بووه که کاتیک حه زره ت له رۆژی دووشه مه دا له دایک ده بیّت سووه یبه ی کۆیله ی ئه بووله هه ب مژده ئه دات به له دایکبوونی ، ئه ویش نازادی ده کات .

وه لّام : بۆرونونه وه ی بابه ته که و ده سکه وتی راستی و پوچه ل کردنه وه ی شوبه که پیویسته فه رمووده که به ته واوی بهینین که له راستیدا دوو فه رمووده یه : فه رمووده ی یه که م : قَالَ عُرْوَةُ : وَتُؤَيِّتُ مَوْلَاةً لِّأَبِي لَهَبٍ اَعْتَقَهَا ، فَأَرْضَعَتُ النَّبِيَّ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وسلم - فَلَمَّا مَاتَ أَبُو لَهَبٍ رَأَاهُ بَعْضُ أَهْلِهِ بِشَرِّ حَيَّةٍ فَقَالَ لَهُ : مَاذَا لَقِيتَ ؟ قَالَ أَبُو لَهَبٍ : لَمْ أَلْقَ بَعْدَكُمْ خَيْرًا ، غَيْرَ أَنِّي سَقِيتُ فِي هَذِهِ بَعْتَاقِي ثَوْبِيَّةً .

واته : عوروه ده لیت : سوه یبه کۆیله ی ئه بووله هه ب بوو که ئازادی کرد ، ئه ویش شیریی به پیغه مبه ر دا ، کاتیک که ئه بووله هه ب مرد یه کیك له خزمه کانی له خراپترین حالدا له خه ودا دیتی ، پیی وت : چیت به سه ر هاتوه ؟ ئه بووله هه ب وتی : له دوا ی جیا بوونه وه له ئیوه (مردن) توشی خیر نه بووم جگه له وه ی که به هوی ئازاد کردنی سوه یبه وه ئالیره وه ئاوم ده دریتی ، ئیشاره تی به په نجه ی کرد .

فه رمووده ی دوهه م : وذكر السهيلي أن العباس قال : لما مات أبو لهب رأيتُه في منامي بعد حول في شر حال فقال : ما لقيت بعدكم راحة الا أن العذاب يخفف عني كل يوم اثنين قال : وذلك أن النبي صلى الله عليه و سلم ولد يوم الإثنين وكانت ثوبية بشرت أبا لهب بمولده فاعتقها . واته : سوهه یلی باسی له وه کردوه که عه بباس ده لیت : کاتیک که ئه بوو له هه ب مرد پاش سالیك له خه ودا دیتم که له خراپترین حالدا بوو ، پیی وتم : پاش ئیوه ئیسراحه تم نه کردوه ته نها ئه وه نده نه بییت که هه موو رۆژانی دووشه ممه سزام له سه ر سووک ده کریت ، عه بباس ده لیت : له به ر ئه وه بوو که پیغه مبه ری خوا

له رۆژی دووشه ممه له دایک بوو ، سوه یبه موژده ی له دایکبونی ئە
وی به ئە بووله هه ب دا ، ئە ویش نازادی کرد .

جا ئیسته با بیینه سه ر رۆنکدنه وه ی ئە م فه رموودانه : سه ره تا
پیویسته بلین ئە مه درۆ و ئیفتیرایه به ده م ئیمامی ئین چه ره وه
که وایان پیشانی خوینه ران دا که ئیمامی ئین چه ره به لگه ی
به ریوایه ته که ی سو هه یلی هینابینه وه بو ره وای بونی ئاهه نگه مه
ولوود ، چونکه له فتح الباری دا ئە و بابه ی که ئە م فه رمووده ی
تیا دا باسکراوه بابی (رضاع) ه ، واته : (بابی باسکردنی بابه تی
شیردان به مندال) ، پیویسته ئە وه یش ئاشکرا بکه ین که ئیمامی ئین
چه ره نه ک هه ر به لگه به فه رمووده که ناهینبته وه به لکو به
لاواز واته (ضعیف) ی ده زانیته ، به لام به داخه وه نوسه ران
لیره یشدا خیانه تیان به خوینه ران کردوه و قسه که ی ئیمامی ئین
چه ره ریان شارده ته وه که ده فه رمیته :

وفي الحديث دلالة على أن الكافر قد ينفعه العمل الصالح في الآخرة
لكنه مخالف لظاهر القرآن قال الله تعالى وقدمنا إلى ما عملوا من عمل
فجعلناه هباء منثورا وأجيب أولا بان الخبر مرسل أرسله عروة ولم يذكر
من حدثه به وعلى تقدير أن يكون موصولا فالذي في الخبر رؤيا منام
فلا حجة فيه ولعل الذي رآها لم يكن إذ ذاك أسلم بعد فلا يحتج به
وثانيا على تقدير القبول فيحتمل أن يكون ما يتعلق بالنبي صلى الله

عليه و سلم مخصوصا من ذلك بدليل قصة أبي طالب كما تقدم أنه خفف عنه فنقل من الغمرات إلى الضحاح .

ئە م فە رمووده دە لاله ت ئە کات له سه ر ئە وه ی که کرده وه ی چاکی کافر له رۆژی قیامه تدا قازانجی بیّ ده گه یه نیّت به لام ئە مه پیچە وانە ی زاهیری قورئانه که خوای گه وره ده فه رمیّت : ﴿ له رۆژی قیامه تدا هه موو کرده وه ی کافره کان دینین و ده یکه یه ته پو توژی بلاو کراوه ﴾ ، جوابی ئە م فە رمووده ئە مه یه : یه که م : ئە م حه دیسه مورسه له (پله بیك له پله کانی حه دیسی زه عیفه) ، مورسه ل بوونه که ی له وه دایه که عوروه باس له وه ناکات که کئی بۆی گیراوه ته وه ، به لام ته نانه ت ئە گه ر بیشلیین مورسه ل نیه و مه وصوله ، یانی (وای دابنیین که سه نه دی فه رمووده که وه سل بیّت و پچراوی تیا نه بیّت) هیشتا ئە م فە رمووده هه ر بۆ ئە وه ناییت بکریت به به لگه له به ر ئە وه ی که ئە وه ی له م حه دیسه دا باسکراوه خه و دیتنه و خه ویش ناکریت به به لگه ، به تاییه ت ئە وه ی که خه وه که ی دیوه له و کاته دا هیشتا موسولمان نه بوه ، که واته هه ر بۆ به لگه هیئانه وه ناییت ، دووهه م : ته نانه ت ئە گه ر به لگه هیئانه وه به م حه دیسه یش قه بوول بکه یه نه کریت بلّیین ئە م قازانج گه یاندنه به ئە بو له هه ب یه کیکه له تاییه تمه ندیه کانی پیغه مبه ره به به لگه ی سووک بوونی سزاله سه ر ئە بوو تالیب که

هه ر وه کو پیشتر باسمان کرد له سه خت ترین شوینه وه به ره و سووک ترین شوین گوئزرایه وه .

به گپړانه وه ی فه رمایشه که ی ئیمامی ئین حه جه ر زوړ شت ئاشکرا بوو به لام با بزاین نه و که سه ی که ئیمامی ئین حه جه ر فه رمووده که ی لی ده گپړیته وه کییه و خو ی چی نه لیت ؟

سوهه یلی واته أبو القاسم عبدالرحمن بن عبدالله بن أحمد السهلی متوفی (۵۸۱ هـ) له کتیبه که ی خو ی که ناوی : (الروض الأنف فی شرح السیرة لأبن هشام . طبعة الأولى ۱۴۲۱ هـ) ده فه رمیت :

وفي صحيح البخاري أن بعض أهله رآه في المنام في شريحة ، فقال ما لقيت بعدكم راحة غير أنني سقيت في مثل هذه بعثني ثوبية ، وفي غير البخاري أن الذي رآه من أهله هو أخوه العباس قال مكثت حولا بعد موت أبي هب لا أراه في نوم ثم رأيت في شر حال فقال ما لقيت بعدكم راحة إلا أن العذاب يخفف عني كل يوم اثنين وذلك أن رسول الله صلى الله عليه وسلم ولد يوم الاثنين وكانت ثوبية قد بشرته بمولده فقالت له أشعرت أن آمنة ولدت غلاما لأخيك عبد الله؟ فقل لها: اذهبي، فأنت حرة فنفعه ذلك .

واته : له سه حیچی بوخاری دا هاتوه که یه کبک له خزمه کانی نه وی له خه ودا له حاله تیکی خراپدا دیت ، پی و ت دوای جیا بوونه وه م له ئیوه ئیسراحه تم نه کردوه جگه له وه ی که به هو ی نازاد

کردنی سوه ییه وه له شوینیکی وه ك ئا ئه مه وه ئاوم ده دریتی ، به
لام له غه یری بوخاری دا هاتوه كه ئه و كه سه ی خه وه كه ی پیوه
دیوه عه بباسی برای بوه ، عه بباس وتویه تی : سالیك له مردنی
گوزه را له خه وم دا نه مدی ، پاش ساله كه له خه ودا دیتم له
خراپترین حالدا بوو ، پیی وتم پاش جیا بوونه وه م له ئیوه ئیسراحه تم
نه کردوه جگه له وه ی كه رۆژانی دووشه مه سزام له سه ر سووك
ده كریت ، ئه مه یش له به ر ئه وه بوه كه پیغه مبه ری خوا رۆژی
دووشه مه له دایكبوو سوه ییه موژده ی له دایكبوونه كه ی پیداو
وتی : ده زانیت نامینه ی براژنت كوری بوه ؟ ئه بوو له هه بیش وتی
: برۆ تو ئازادیت .

ئه وه ی كه جیگای سه ره نهجه ئه وه یه ئه م ریوایه ته هیچ پیوه ندیه
کی به ئیمامی ئین حه جه ره وه نیه ، به لكو ته نها له سوه یلیه وه
گیراو یه ته وه و سوهه یلیش سه نه ده كه ی نازانیت ، به لكو ده
لیت له غه یری بوخاری دا هاتوه ، ئه مه له کاتیکدا یه كه له هیچ
کتیبیکی حه دیسی دا نه هاتوه و نه نها کتیبیک كه تیایدا هاتوه کتیبه
که ی سوهه یلیه ، ئه و کتیبه یش کتیبی حه دیسی نیه به لكو شه
رحی کتیبیکی میژووییه ، که واته ئه م ریوایه ته (مجهول الإسناد) ه
واته سه نه دی نه ناسراوه و ریوایه تی بی سه نه دیش لای هیچ زانا
یه کی فه رمووده ناس وه ر ناگیریت .

قسه ی ئاخрман ئه وه یه که : هه روه کو ئیمامی ئین حه جه ر فه
 رمووی ئه م ریوایه ته گیرانه وه ی خه ویکه و خه ویش حوکمی شه
 رعی پی دانامه زریّت ، به تاییه ت ئه گه ر خه وه که کافر دیبیتی ،
 عه بباس فه رمووی : (سالیك بوو که ئه بوو له هه ب مردبوو) ئه
 بوو له هه ب له شه ری به در دا کوژرا که واته خه وه که سالیك
 دواى شه ری به در بووه و ئیمامی عه بباس زۆر دواى ئه وه ئیمانی
 هیناوه .

وتهى زانايان له سهربابه تي جه ژني مهولوود

۱- ئيمامي ئينو الحاج ره همه تي خواى لى بيت ده فه رميت :
ومن جملة ما أحدثوه من البدع، مع اعتقادهم أن ذلك من أكبر
العبادات وأظهر الشعائر ما يفعلونه في شهر ربيع الأول من المولد وقد
احتوى على بدع ومحرمات جملة^{۱۹}.

واته : له و بيدعه تانه ى كه دايان هيئاوه و به يه كيك له كه وره
ترين عبياده ت و ناشكرا ترين نه ريتي ناييني ده زانن ئه وه يه كه له
مانگي ربيع الاول دا ئاهه نكي جه ژني له دايكبووني پيغه مبه ر
(ﷺ) ده گيرن وئه م ئاهه نك وجه ژنانه يش كو مه ليك بيدعه تو
كارى حه رامى له خوئى گرتوه .

۲- شيخ أبو عبدالله محمد المحضار دهفه رموويت : ليلة المولد لم يكن
السلف الصالح يجتمعون فيها للعبادة ولا يفعلون فيها زيادة على سائر
ليالي السنة“ لأن النبي لا يعظم إلا بالوجه الذي شرع به تعظيمه.^{۲۰}

^{۱۹} المدخل (۲/ ۱۰-۲)

^{۲۰} المعيار المعرب والجامع المغرب (ص: ۹۹- ۱۰۱)

واته : پیشینه چاکه کان له شه وی له دایکبوونی پیغه مبه ری دا بو عیاده ت کردن کو نه بوونه ته وه و هیچ کرداریکی زیاتر له شه وه کانی تریان نه کردوه چونکه ریژ له پیغه مبه ر (ﷺ) ناگیریت به و شیوه نه بیت که شه رع ری پیداوه .

۳- شیخ تاج الدین عمر بن علی اللخمي ناسراو به ئیمامی فاکهانی رحمه الله ده فه رمیت : لا أعلم لهذا المولد أصلاً في كتاب ولا سنة، ولا ينقل عمله عن أحد من علماء الأمة، الذين هم القدوة في الدين، المتمسكون بآثار المتقدمين، بل هو بدعة أحدثها البطالون، وشهوة نفس اعتنى بها الأكالون^{۲۱}. واته : ئە م جه ژنی مه ولووده ریشه ی له قورئان و سوننه تدا نیه وله هیچکام له زانایانی ئە م ئومه ته وه نه گیرپراوه ته وه که کردبیتیان ، ئە و زانایانه ی که پیشه وا بوون له دیندا و شوین که وتوی وته ی زانایانی پیشین بوون ، به لکونه م جه ژنه بیدعه تیکه که باتل پیشه کان دایان هیناوه وهه واو ئاره

^{۲۱} السنن والمبتدعات (ص: ۱۴۳)

زویه کی نه فسانیه که نه وانه ی واخه ریکی سک تیر کردن بوون
بایه خیان پیداوه .

۴- ئیمامی نه بو زورعه دهفه رموویت : لا نعلم ذلك - أي عمل
المولد- ولو یاطعام الطعام عن السلف^{۲۲} واته: خه به ری وامن بی نه
گه یشتوه که پیشینه کان جه ژنی مه ولوود یان گپرایت ته نانه ت
به نان به فه قبر دانیکیش بیت .

۵- شیخ الإسلام ابن تیمیة رحمه الله ده فه رمیت : وأما اتخاذ موسم
غير المواسم الشرعية، كبعض لیالی شهر ربیع الأول التي يقال: إنها
ليلة المولد، أو بعض لیالی رجب، أو ثامن عشر من ذي الحجة، وأول
جمعة من رجب، أو ثامن شوال الذي یسمیه الجهال عيد الأبرار، فإنها
من البدع التي لم یستحبها السلف، ولم یفعلها^{۲۳} .

^{۲۲} تشنیف الأذان (ص: ۱۳۶)

^{۲۳} مجمع الفتاوی (۲۵/ ۲۹۸)

واته: جگه له دابو نه ریتته شه رعیه کان ، به رپوه بردنی هه موودابو نه ریتیکی به ناو ئایین وه کو : ئاهه نگى هه ندیک له شه وه کانی مانگی ربیع الاول که پیی ئه وتریت جه ژنی شه وی له دایکبوان ، یان ئاهه نگى بریک له شه وانی مانگی ره جه ب یان هه ژده ی مانگی زی الحیججه و یه که م شه وی جومعه ی مانگی ره جه ب یان شه وی هه شتی مانگی شه ووال که نه فامه کان پیی ئه لئین جه ژنی چاکان ، ئه مانه هه موویان له و بیدعات و داهیتراوانه ن که پيشینه کان پیمان خووش نه بوه و نه یانکردوه .

٦- شیخ حمود التویجری رحمه الله ده فه رمیت : فالذین یتخذون المولد عیداً لیسوا من الذین ترجی لهم المثوبة علی هذه البدعة، وإنما هم من الذین تخشى علیهم العقوبة علی مخالفتهم للأمر الذی کان علیه رسول الله وأصحابه^{٢٤}. ئه و که سانه ی که رۆژی له دایکبوانی پیغه مبه ر (ﷺ) ده که ن به جه ژن ، بو به رپوه بردنی ئه م بیدعه ته ئاواتی ده سکه وتنی خیریان بو ناکریت به لکو ترسی ئه وه هه یه که له سه ری سزا بدرین چونکه ئه وان پیچه وانه ی ئه

^{٢٤} الرد القوي على الرفاعي والمجهول ابن علوي (ص: ٢٢٣).

و ریڼگه و به نامه یان کردوه که پیغه مبه ر (ﷺ) وهاوه لانی له سه ر بوون.

۷- شیخ عبد الله بن حمید رحمه الله ده فه رمیت : فالقیمون لتلك الحفلات وإن قصدوا بها تعظیمه صلى الله عليه وسلم فهم مخالفون لهديه، مخطئون في ذلك، إذ ليس من تعظیمه أن تتبدع في دينه بزيادة أو نقص أو تغيير أو تبديل، وحسن النية وصحة القصد لا يبىحان الابتداع في الدين^{۲۵}. نه و که سانه ی نه م ناهه نگانه ده گيرن پیچه وانه ی ریڼگه و ره وشى پیغه مبه ر (ﷺ) یان کردوه و به هه له دا چوون هه رچه نده که مه به ستیشیان ریژ گرتن له پیغه مبه ر (ﷺ) بیټ ، چونکه ریژ گرتن له پیغه مبه ر (ﷺ) نه وه نیه که داهینان له دینه که یدا بکه یت به لی زیاد کردن یان لی که م کردن یان گورین ، مه به ست چاکى و نیه ت پاکیش ناتوانیټ داهینان له دینداره وا بکات .

²⁵ الرسائل الحسان في نوائح الإخوان للشيخ ابن حميد (ص: ۳۹)

۸- شيخ محمد عبد السلام خضر القشيري رحمه الله ده فه رميت : فاتخاذ مولده موسماً والاحتفال به بدعة منكرة، وضلالة لم يرد بها شرع ولا عقل، ولو كان في هذا خير كيف يغفل عنه أبو بكر وعمر وعثمان وعلي وسائر الصحابة والتابعون وتابعوهم والأئمة وأتباعهم^{٢٦}. به رپوه بردنى ئاهه نگی له دایکبوونی پیغه مبه ر (وسئلہ) وه کو دابو نه ریتیکی ئایینی و جه ژن گرتن به و بونه وه داهینراویکی خراپه و گومراهیه که نه شه رع قه بوولی ده کاتو نه عه قل، نه گه ر خیریک له م کاره دا هه بوایه ت چوّن نه بوبه کرو عومه رو عوسمانو عه لی و باقی هاوه لان و شوین که وتوانیان و پیشه ایان و شوین که و توانی نه وانیش لی بی ئاگا ده بوون ؟

۹- شيخ محمد رشيد رضا رحمه الله ده فه رميت : هذه الموالد بدعة بلا نزاع، وأول من ابتدع الاجتماع لقراءة قصة المولد أحد ملوك الشركاسة بمصر^{٢٧}. واته : به بی ناکوکی نه م ئاهه نگی له

^{٢٦} السنن والمجذعات بالأذکار والصلوات (ص: ١٣٨)

^{٢٧} المنار (١٧/ ١١١)

دایکبورنانه داهیتراون ، وه یه که م که س که کۆ بونه وه بۆ خویندنه وه ی داستانی له دایکبورنی داهیتا یه کیتک له پاشاکانی میسر بو .

١٠- شیخ محمد ناصرالدین ألبانی رحمه الله ده فه رمیت : نحن وإياهم مجمعون على أن هذا الاحتفال أمر حادث لم يكن ، ليس فقط في عهده صلى الله عليه وسلم ، بل ولا في عهد القرون الثلاثة ، ومن البديهي أن النبي في حياته لم يكن ليحتفل بولادة إنسان ما هي إلا طريقة نصرانية مسيحية لا يعرفه الإسلام مطلقاً في القرون المذكورة^{٢٨} . ئيمه ولايه نگرانی ئاهه نگى مه ولوود له وه دا یه كدهنگین كه ئه م ئاهه نگ و جه ژن گرتنانه داهیتراون ونه ك هه ر له سه رده می پیغه مبه ر (ﷺ) به لكو له سى سه ده ی سه ره تاي ئيسلاميش دا نه بوه و ئاشكرايشه كه پیغه مبهرى خوا (ﷺ) له ژيانى خويدا ئاهه نگى بۆ له دایکبورنی كه س نه گپراوه و شتیک نیه جگه له رپوشوینی گاوره كان كه ئایینی ئیسلام ئاگای له شتی وانیه .

^{٢٨} من شریط بدعه المولد.

۱۱- شیخ محمد بن عبد اللطیف رحمہ اللہ دہ فہ رمیت : إن عمل المولد من البدع المنکرات والأعمال المنکرات^{۲۹} . واتہ : بہ راستی کہہ ٹاہہ نگہ مہ ولوود لہ داہیتراوہ خراپہ کانو کارہ نا پہ سہ ندہ کانہ

۱۲- شیخ محمد بن إبراهيم رحمہ اللہ دہ فہ رمیت : لا شك أن الاحتفال بمولد النبي صلى الله عليه وسلم من البدع المحدثه بعد أن انتشر الجهل في العالم الإسلامي، وصار للتضليل والإضلال والوهم والإيهام مجال عميت فيه البصائر، وقوي فيه سلطان التقليد الأعمى ، وأصبح الناس في الغالب لا يرجعون إلى ما قام عليه الدليل على مشروعيته ، وإنما يرجعون إلى ما قاله فلان وارتضاه فلان ، فلم يكن لهذه البدعة المنكرة أثر يذكر لدى أصحاب رسول الله، ولا لدى

^{۲۹} الدرر السنیه (۸ / ۲۸۵)

التابعين وتابعيهم^{٣٠} . گومان له وه دا نيه كه ئاهه ننگ گيړان بو له دايكبوونی پيغه مبه ر (ﷺ) له تازه داهيڼراوه كانن ، پاش نه وه ی که نه زانين له جيهانی ئيسلامدا بلاو بوه وه و مه جاليکی وا بوگومرایی وخه لك گومرا کردن و خراپ تيگه یشن و به هه له دا چون ره خسا که چاوه کانی تيادا کویر بو ، شوین که وتنی کویر کویرانه وه ها به سه ر خه لکا زالبو که زورینه ی خه لك وایان ليهاهت که نه ده گه رانه وه بو سه ر نه و شتانه ی که به لگه بو شه رعی بونیان هه بو ، به لکو ده گه رانه وه سه ر نه و قسانه ی که نه مو نه و وتبو یان وه یان خه لکانیک پی رازی بون، به لگه یه ك له وته کانی هاوه لانی پيغه مبه ر (ﷺ) و شوین که وتوانی نه وان بو نه م داهيڼراوه خراپه به ده سته وه نيه .

١٣- شیخ ابن عثيمين رحمه الله ده فه رمیت : الاحتفال بمولد النبي صلى الله عليه وسلم من أجل التقرب إلى الله وتعظيم رسوله صلى الله عليه وسلم عبادة ، وإذا كان عبادة فإنه لا يجوز أبداً أن يحدث في

^{٣٠} فتاوى الشيخ محمد بن إبراهيم (٣/ ٥٤).

دين الله ما ليس منه ، فالاحتفال بالمولد بدعة محرمة واته : ئاهه نڱ گيړان بۆ له دايكبوونى پيغه مبه ر (ﷺ) به مه به سقى نزيك كه اوتنه وه له خواى گه وره و ريز گرتن له پيغهمبهرى خوا (ﷺ) عيباده ت كردنه و مادام كه عيباده ت بيت به هيچ شيوازيك دروس نيه له دينى خوا دا شتيك دابهيتريت كه له ديندا نه بيت ، كه واته ئاهه نڱى جه ژنى مه ولوود داهيتراويكى حه رامه .

١٤- شيخ صالح فوزان حفظه الله ده فه رميت : واذا عرضنا الاحتفال بالمولد النبوي فلم نجد له أصلاً في سنة رسول الله ، ولا في سنة خلفائه الراشدين ، إذا فهو من محدثات الأمور ، ومن البدع المضلة^{٣١} . واته : ئه گه رئاوه نڱى مه و لوود ليك بده ينه وه ريشه يه كى بۆ په يدا ناكه ين نه له سوننه تى پيغه مبه ر (ﷺ) و نه له سوننه تى خو له فاى راشيدين ، كه واته له داهيتراوه كانو بیدعه ته گومراييه كانه .

^{٣١} حقوق النبي بين الإجلال والإخلال (ص: ١٣٩)

۱۵- إمام أبو عمرو بن علاء رحمه الله ده فه رمیت : أن الشهر الذي ولد فيه رسول الله وهو ربيع الأول هو بعينه الشهر الذي توفي فيه ، فليس الفرح بأولى من الحزن فيه ، وهذا ما علينا أن نقول^{۳۲} .
 واته : مانگی ربیع الاول که پیغه مبه ر (ﷺ) تیایدا له دایکبوه هه رئه و مانگه یه که تیاادا کوچی دواپی کردوه ، ده ر برینی شادی و خوشیش له پیشتز نیه له خه موخه فه ت خواردن ، پیویسته له سه رمان که نه مه بلیین .

۱۶- شیخ ظهیر الدین جعفر التزمتی رحمه الله ده فه رمیت : عمل المولد لم يقع في الصدر الأول من السلف الصالح مع تعظيمهم وحبهم له ، إعظاماً ومحبة لا يبلغ جمعنا الواحد منهم ولا ذرة منه . واته : ناهه نگی جه ژنی مه ولوود له سه رده می جیلی یه که م له پیشینه چاکه کاندانه بوه له گه ل ریژوخۆ شه ویستی زوریان بو پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ، ریژو خو شه ویستیه کی وا که نه گه ر ریژو خو شه ویستی

³² الحاوي للسيوطي (۱/ ۱۹۰)

هه موومان بۆ پیغه مبه ر (ﷺ) کۆ بکریته وه ناگات به قه ده ر ئه وه ی یه کیك له وان ته نانه ت که میك له وه ی یه کییان .

۱۷- شیخ بکر بن عبد الله أبو زید رحمه الله ده فه رمیت : الاحتفال

بالموالد وتخصیصها بذكر أو دعاء أو أناشید أو دف أو صلاة أو أي عبادة أو شعار يتخذ فيها إعلماً بهذا اليوم : يوم المولد ، سواء كان مولد نبي أو ولي أو من تدعى ولايته ، كالرفاعي والبدوي والبيومي والدسوقي وغيرهم في جل أصقاع العالم الإسلامي أو عظیم من الولاية أو العلماء أو ما يتخذها بعض الناس من اتخاذ عيد لمولده بمناسبة إطفاء ثلاثين شمعة ، أي مضي ثلاثين سنة ، وهكذا في كل عام ، كل هذا بدعة ضلالة ، ومنكر يجب إنكاره ، ولا عهد لأمة محمد صلى الله عليه وسلم به قبل اتخاذ العبيدين في عام (۳۶۲) مولد النبي صلى الله عليه وسلم ، إبان حكمهم بمصر ، ثم امتد إحداثهم للأعياد حتى جعلوا في كل يوم عيداً للنبي صلى الله عليه وسلم على مدار العام ، ثم انتقلت هذه إلى بعض أهل السنة ، ووقع بسببه معارك كلامية ، وافتراءات على من أنكر هذه البدعة وأنه يبغض النبي صلى الله عليه وسلم وحاشاهم. واته : ئاهه نڭ گيړان بۆ له دايك بونه كان و تايه ت

کردنیان به زیکروپارانه وه و ده ف لیدانو نویژو عباده ت و نه ریتیکی تاییه ت که را بگه یه نریت و ناو بنریت به رۆژی له دایکبوون ، جا له دایکبوونی پیغه مبه ر (ﷺ) بیت یان یه کیك له دوستانی خوا یان که سانیک که دیعایه ی ئه وه یان بو ده کریت که دوستی خوا بو بن وه کو : رفاعی و به ده وی و بیومی و دوسوقی و جگه له وانیش له زور به ی ولاتانی ئیسلامیدا ، یان له دایکبوونی گه وره یه ك له ده سه لاتداران یان له زانایان ، یان وه کو ئه وه ی که هه ندیک له خه لك جه ژن ئه گرن به کوژاندنه وه ی سی دانه مؤم به بوئه ی تیپه ر بونی سی سال ته مه ن ، که هه موو سالیکیش ئه م ئاهه نگی له دایکبونه دوویات ده که نه وه هه موو ئه مانه داهینراوو گومراهی و بی شه رعین ، پیویسته ره دیان بکه ینه وه ، ئوممه تی پیغه مبه ر (ﷺ) به ر له وه ی که شیعه عوبه یدیه کان له سالی ۳۶۲ دا جه ژنی له دایکبوونی پیغه مبه ر (ﷺ) بکه ن ئه م جه ژنو ئاهه نگه یان نه بوه ، پاش ئه وه شیعه کان خویمان داهینان و زیاده ره ویان تیادا کردو بو هه ر رۆژیکی سال جه ژنیکیان بو پیغه مبه ر (ﷺ) داهینا ، پاش ئه مانه بو که ئه م بیدعه ته هات بو ناوهه ندیک له ئه هلی سوننه و به هۆیه وه شه ره قسه و هه ر وه ها

بوختان کردن دژی نه و که سانه ی که نه م بیدعه ته یان ره د کرده ته وه ده ستی پیکرد که گویا نه مانه رقیان له پیغه مبه ر (صلی الله علیه و آله) ه و له راستیشدا نه وان دورن له و بوختانه .

۱۷- دوکتور یوسف القرضاوی دهفه رمیّت : الأعیاد عندنا مرتبطة

بشعائر، والذي حددها هو صاحب المولد صلى الله عليه وسلم، وهو القائل: {إن الله أبدلكما بيومي الجاهلية: عيد الفطر وعيد الأضحى}، ولم يجعل يوم مولده عيداً^{۳۳}. واته : جه ژنه كان لای ئیمه په یوه ستن به نه ریتی ئایینییه وه و خاوه نی له دایکبونه که خوی دیاری کرده هه ر وه کو ده فه رمیّت : خوی گه وره دو جه ژنی سه رده می نه فامی (جه ژنی نه ورژ و جه ژنی میهرجان) ی بوتان گورپوه ته وه به دو جه ژنی قوربانو ره مه زان ، به لام روژی له دایکبونی خوی نه کرده جه ژن .

۱۸- شیخ علي محفوظ رحمه الله ده فه رمیّت : وأول من أحدث

المولد النبوي بمدينة إربل الملك المظفر أبو سعيد في القرن السابع، وقد

^{۳۳} من برنامج الشريعة والحياة على قناة الجزيرة.

استمر العمل بالموالد إلى يومنا هذا، وتوسع الناس فيها وابتدعوا بكل ما تهواه أنفسهم وتوحيه إليهم شياطين الإنس والجن، ولا نزاع في أنها من البدع، إنما النزاع في حسنها وقبحها³⁴ واته: يه كه م كه سيك كه له شارى هه ولير ئاهه نكي له دايكبوني داهينا سولتان موزه ففه ر ئه بو سه عيدبو له سه ده ي حه وته مدا ، له و كاته وه به رپوه بردنى ئه م جه ژنانه به رده وام بوه تائه مرؤى ئيمه ، پاشان خه لكى زياده ره ويان تيا كردوه و به ئاره زوى نه فسيان و به پيى ئه و شته ي و اشه يتانه كانى ئينسانو جنوكه خستويانه ته دليانه وه داهينايان تيادا ئه نجام داوه ، له سه ر داهينراو بوونى ئه م ئاهه نكه ناكوكى نيه به لكو ناكوكى له سه ر چاك يان خراب بونيه تى .

---

³⁴ الإبداع في مضار الابتداع

۱۹- ئیمامی شاطی رحمة الله کۆ مه له بیدعه تیک ناو ده بات له
 ناویاندا ئاماژه به بیدعه تی جه ژنی مه ولوود ده کات^{۳۰}.

---

^{۳۰} الاعتصام (ص: ۳۴)

﴿ ناکۆکی زانایان له دیاریکردنی رۆژی له دایک بوونی پیغمه مبه (صلی اللہ علیہ وسلم) ﴾

له لایه ن پیغه مبه رو هاوه لآیه وه هیچ بایه خپک به دیاری کردنی رۆژی له دایکبوون نه دراوه هه ر بۆیه ناکۆکی زۆری له سه ر دروست بوه ، ئه وه ی که زانایان له سه ری کۆن ئه وه یه که پیغه مبه ری خوا (صلی اللہ علیہ وسلم) له مانگی ربیع الاول و له رۆژی دو شه مه دا له دایکبوه ، ئیمامی ئیبن که سیر ده فه رمیت : هه موزانایان یه کده نگن له وه داکه له مانگی ربیع الاول دا له دایکبوه ، ئیمامی ابن عبدالبر له الاستیعاب دا وه هه رو هه ئیمامی واقیدی ده فه رمون : له دایکبونه که له رۆژی دو هه می ربیع الاول دا بوه ، ئیمامی ابن حزم ، ئیمامی زوهری ، ئیمام محمد بن موسی خوارزمی وه ابن دحیه فه رمویانه له هه شتی ربیع الاول دا بوه ، امام ابن عساکر و امام شعبی ده فه رمون له ده ی ربیع الاول ، امام ابن إسحق و امام ابن ابی شیبه ده فه رموون له دوانزه ی ربیع الاول دا بوه که ئه مه مه شهوهرترین قسه ی ناو موسولمانانه ، شیعه کانیش ده لاین له رۆژی حه قده ی ربیع الاول دا له دایکبوه .

نه م ناديار بونه ی رۆژی له دایکبونی پیغه مبه ر (ﷺ) بوه به هوی
 نه وه ی که سه ره تاي سالی کۆچی له رۆژی کۆچکردن بۆ مه دینه
 وه دیاری بکریت و به ناوی سالی کۆچی ناو بنریت ، هه روه کو
 إمام إبن حجر له فتح الباری له شه رحی فه رمووده ی ژوماره
 ۳۶۴۱ دا ده فه رمیت : كانت القضايا التي اتفقت له ويمكن أن
 يؤرخ بها أربعة مولده ومبعثه وهجرته ووفاته فرجح عندهم جعلها من
 الهجرة؛ لأن المولد والمبعث لا يخلو واحد منهما من النزاع في تعيين
 السنة، وأما وقت الوفاة فأعرضوا عنه لما توقع بذكره من الأسف عليه
 فانحصر في الهجرة .

واته : چوار رووداو بۆ پیغه مبهری خوا (ﷺ) رویداوه که ده کرا
 تاریخی لیوه ده س پی بکه ن : له دایکبوونی ، هه لێژاردنی به پیغه
 مبه ر ، کۆچکردنی بۆ مه دینه و له دونیا ده رچونی ، لای هه مو
 هاوه لآن باشتر وابو که رۆژی کۆچکردنی بۆ مه دینه بکریته سه ره
 تاي سال ، چونکه هه ردو رۆژی له دایکبوون و بوونی به پیغه مبه ر
 جیی کیشه وناکۆکی بوون وه رۆژی له دونیا ده رچونی نه بو به
 هوی بیر که وتنه وه ی خه مو خه فه تی له ده س دانی پیغه مبه ر

که واته کورت کرایه وه سه ر روژی کوچکردن بو مه دینه ﷺ

﴿ کوټایی ﴾

له کوټایی قسه کام دا داوا له خو مو هه موو موسولمانان به گشتی و نه و براو خوشکانه مان که ټاهه نگی له دایکبوننی پیغه مبه ر ﷺ ده گیرن به تاییه تی ده که م که وه رن با نه که وینه شوین قسه ی نه موو نه و ، به لکو شوین به لگه ی قورټان و سووننه تی پیغه مبه ر ﷺ و ریو شوینی هاوه لانی پیغه مبه ر ﷺ بکه وین ، ده مار گیریمان بو ماموستایان و باوکو باپیرانمان نه بیټ ، و انیه که هه رچی نه وان کرد بیټیان شه رعی و راستوړه وایټ ، دین له باوکو باپیران وه ر ناگیرټ ، نه م قسه یش تاوانبار کردنی نه وان و به گومړاو سه ر لیښیواو زانینیان نیه ، نیمه باوه رمان وایه که نه وان هه ر نه وه نده یان زانیوه و خوایش به قه ده ر توانا ته کلیف ده کات ، نه وان به شه رعی و راست وړه وایان زانیوه بویه کردویانه ، نیسته که نیمه ده زانین حه رامه واجبه وازی لی بهین ، چو شتی واده بیټ که موسولمانان هه موو روژیک چه ن جار له

نوئیز دا ده لئین : أشهد أنّ محمدا رسول الله (ﷺ) به لام هه
 موسالئیک ئاهه نگیك ده گپین که دوژمن ترین دوژمنی پیغه مبه ر
 (ﷺ) واته شیعه زیندقیه کان که خیزانه که ی به ناپاک ده زانن
 دایان هیئاوه؟! ئه گه ر ئیمه شایه تی ده ده ین که مو حه ممه د
 (ﷺ) نیروای خوایه بوچی ئه وشتانه ده که ین که پیغه مبه ری
 خوا (ﷺ) ئاگای لی نه بوه ؟ مه گه ر پیغه مبه ر (ﷺ) چی له لای
 خواوه هیئاوه جگه له دین ؟ که واته بو دین له غه یری پیغه مبه ر
 (ﷺ) وه ر ده گرین ؟ له خوی گه وره و به توانا داوا کارم ئه م
 وه لامدانه وه م خالیس بکات بو خوی و به ره که تی خوی
 تیخات و بیکات به هوکاری زیاتر هویشیار بونه وه ی براو
 خوشکانی کوردی موسولمانم ، ئه مه له توانی مندا بو که کردم ئه
 گه ر باش بیّت له لایه ن خوی گه وره وه یه و ئه گه ر عه بیدار
 بیّت له لایه ن منه وه یه .

□ سبحانک اللهم وبحمدک أشهد أن لا إله إلا أنت أستغفرک وأتوب إليك

□ وآخر دعواي أن الحمد لله رب العالمين

وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

□ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ

برراتان : عبدالرحمن حسين پور

مالپهري فهرمووده

هميشه پاسگوڼي له که ياندي شه پره تي خوي پروه ردگار به به لکه يي

قورټان و سونه ت وه پريکاشمان هه تا کو ماوين له سه رپيکايي راستي

خوي پروه ردگار که برپتيه له قورټان و سونه ت

هميشه له که لمان بن بوټوي بوونه وه ي ئيمان

www.fermude.com